

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS
VEDĖJAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PRITARIMO VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „PRIE PASAKŲ PARKO“
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAI**

2025 m. birželio d. Nr. A15 /25(2.1.4E-IKU)
Vilnius

Vadovaudamasi Ikimokyklinio ugdymo kriterijų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-627 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“, 3 punktu ir Vilniaus miesto savivaldybės mero 2025 m. vasario 24 d. potvarkiu Nr. 955-263/25 „Dėl Almedos Kučinskienės įgaliojimo“,

p r i t a r i u Vilniaus lopšelio-darželio „Prie pasakų parko“ ikimokyklinio ugdymo programai.

Vedėja

-

Almeda Kučinskienė

PRITARTA

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos

Ikimokyklinio ugdymo skyriaus

Vedėjo 2025 m. mėn. d.

įsakymu Nr.

PATVIRTINTA

Vilniaus m. lopšelio-darželio „Prie pasakų parko“

Direktoriaus 2025 m. mėn. d.

Įsakymu Nr.

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO
„PRIE PASAKŲ PARKO“
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

POŽIŪRIS Į VAIKĄ IR JO UGDYMĄ(SI)

Vilniaus lopšelyje-darželyje „Prie pasakų parko“ (toliau – Mokykla) ugdymas vykdomas vadovaujantis Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa (toliau – Programa), kuri atnaujinta remiantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142 patvirtintomis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis (toliau – Gairės). Atnaujinant Programą, buvo atsižvelgta į mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rezultatus, bendruomenės siūlymus ir lūkesčius.

Didžiausias mūsų prioritetas – kiekvieno vaiko asmeninė sėkmė. Tikime, kad kiekvienas vaikas yra unikalus, todėl siekiame sudaryti sąlygas jam augti, tobulėti ir pasiekti asmeninių aukštumų pagal savo galimybes ir poreikius. Ugdymo(si) procesas grindžiamas pagarba vaiko individualumui, jo aktyviu įsitraukimu, savarankiškumu ir asmeniniu augimu (1 pav.). Ugdymas orientuotas į patirtinį mokymąsi – per žaidimą, tyrinėjimą ir kūrybinę veiklą. Kiekvieno vaiko raida stebima individualiai, siekiant atpažinti stiprybes, palaikyti jo motyvaciją ir padėti įveikti kylančius sunkumus. Vadovaujamės įtraukiojo ugdymo principais, užtikrindami, kad visi vaikai jaustųsi saugūs, priimti ir svarbūs.

Patirtinis ugdymasis yra viena pagrindinių Mokyklos ugdymo(si) nuostatų. Vaikai skatinami mokytis aktyviai – veikdami, stebėdami, eksperimentuodami, kurdami, tyrinėdami, kai gali pajusti, išbandyti ir atrasti patys. Tokia ugdymo(si) patirtis padeda vaikui ne tik įsisavinti žinias, bet ir augti kaip savarankiškai mąstančiai, pasitikinčiai ir kūrybiškai asmenybei. Patirtinis mokymasis grindžiamas nuostata, kad tik per gyvą sąlytį su aplinka, žmonėmis ir reiškiniiais vaikas kuria savo supratimą apie pasaulį. Mokytojo vaidmuo – kartu su vaiku būti tyrinėjimo procese, stebėti, padėti užmegzti ryšius tarp patirties ir žinių, pritaikyti aplinką bei veiklas taip, kad jos skatintų vaiką aktyviai įsitraukti ir visapusiškai augti. Svarbus vaidmuo tenka ir tėvams – jie gali stiprinti patirtinio ugdymo(si) poveikį tęsdami ugdymą namuose. Įsitraukdami į vaiko kasdienes veiklas, skirdami laiko bendrai kūrybai, gamtos stebėjimui, diskusijoms ar praktinėms užduotims, tėvai tampa aktyviais ugdymo(si) partneriais. Dalijimasis įžvalgomis su mokytojais, domėjimasis vaiko pažanga ir bendras vertybių formavimas padeda kurti nuoseklų, vaiką palaikančią ir jo smalsumą puoselėjančią ugdymo aplinką tiek namuose, tiek Mokykloje.

Mokykloje vaikas matomas kaip aktyvus, savivaldus ugdymo(si) proceso dalyvis. Vaikui suteikiamos realios galimybės rinktis ugdymosi būdus, veiklas, priemones ir ugdymo

aplinkas pagal jo interesus, poreikius ir asmeninius tikslus. Vaikų balsas girdimas ne tik individualiuose pasirinkimuose, bet ir grupės lygmens sprendimuose – svarstoma, kokios temos juos domina, kokių priemonių reikėtų, kokią veiklą ar šventę norėtų inicijuoti. Vaikų žaidimai, pasiūlymai, idėjos, pastebėjimai tampa ugdymo(si) turinio dalimi, o jų patirtys – pagrindiniu atspirties tašku kuriant prasmingą ugdymąsi. Mokytojai nuosekliai stebi vaikų iniciatyvas, reflektuoja jų išsakytus lūkesčius, klausimus, žaidimų ir veiklų turinį, įtraukia tai į ugdymo planavimą bei kasdienes veiklas. Tai ugdo vaikų savarankiškumą, atsakomybę, pasitikėjimą savimi ir stiprina jų įsitraukimą į bendruomenės gyvenimą.

Didelį dėmesį skiriame psichologiškai ir fiziškai saugios, įkvepiančios ugdymo aplinkos kūrimui, kurioje vaikai gali jaustis saugūs, pasitikintys savimi, atrasti savo stiprybes ir tapti aktyviais bendruomenės nariais. Kartu su vaikais ir jų tėvais mokomės, dalijamės patirtimis, ieškome inovatyvių sprendimų, kurdami ugdymo procesą, atitinkantį šiuolaikinių vaikų poreikius bei ateities iššūkius. Ugdymasis vyksta ne tik Mokykloje – skatiname vaikų patirtis ir už jos ribų: gamtoje, kultūros erdvėse, bendruomenėje. Tokios veiklos padeda vaikams plėsti akiratį, susieti žinias su gyvenimu ir kuria vientisą, prasmingą mokymosi patirtį.

UGDYMA(SI) GRINDŽIANČIOS VERTYBĖS

1 pav. Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

VAIKŲ POREIKIAI

Mokyklos ugdymo(si) procesas grindžiamas vaiko gerovės, įtraukties, lygių galimybių, pagarbos įvairovei ir bendrystės vertybėmis. Siekiame, kad kiekvienas vaikas – nepriklausomai nuo jo amžiaus, raidos ypatumų, kultūrinės tapatybės ar šeimos situacijos – galėtų augti saugioje, priimančioje ir jo poreikius atliepiančioje aplinkoje.

Siekiame užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių¹ tenkinimą ir turtinimą (2 pav.):

2 pav. Vaiko poreikiai

TĖVŲ (GLOBĖJŲ) IR VIETOS BENDRUOMENĖS POREIKIAI

Ikimokyklinio ugdymo programos įgyvendinimas Vilniaus miesto Karoliniškių mikrorajone įsikūrusioje Mokykloje grindžiamas nuolatiniu tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikių stebėjimu, supratimu ir atliepimu. Siekiame užtikrinti, kad ugdymo turinys būtų aktualus, prasmingas ir įtraukus, atliepiantis tiek šeimų vertybes, tiek vietos kontekstą bei socialinę aplinką.

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/be8a5a304add11ee9de9e7e0fd363afc/asr> 13 punktas.

Programoje numatome sąlygas kiekvieno vaiko individualiai pažangai, ugdymo diferencijavimui pagal gebėjimus, interesus ir raidos ypatumus, kad kiekvienas vaikas galėtų patirti sėkmę. Ypatingas dėmesys skiriamas įvairiautėms ir mišrioms šeimoms – siekiame puoselėti vaikų gimtąją kalbą, kartu užtikrindami nuoseklų ir kryptingą valstybinės lietuvių kalbos ugdymą nuo ankstyvojo amžiaus.

Mokykloje ugdomi vaikai iš lietuvių bei tautinių mažumų – rusų ir lenkų kalba kalbančių šeimų, todėl atliepiame jų kalbinius, kultūrinius ir ugdymo poreikius. Tuo pačiu kryptingai užtikriname valstybinės lietuvių kalbos nuoseklų ugdymą(si), integruodami ją į kasdienes veiklas, žaidimus, šventes ir išvykas, taip skatindami natūralų kalbos vartojimą ir tautinį tapatumą. Esame atvira ir įtrauki bendruomenę, todėl mūsų Mokykloje laukiami visi vaikai – nepaisant jų kilmės ar gimtosios kalbos. Gerbiame kultūrų įvairovę ir siekiame, kad kiekvienas vaikas jaustųsi priimtas, saugus ir galėtų visapusiškai augti daugiakultūroje aplinkoje.

Didelį dėmesį skiriame švietimo pagalbos prieinamumui – suteikiame logopedo, specialiojo pedagogo, psichologo ir socialinio pedagogo pagalbą, užtikrinančią vaiko gerovę ir visapusišką įtrauktį į ugdymo procesą.

Taip pat siekiame stiprinti kultūrinį identitetą ir bendruomeniškumą – ugdymo turinyje integruojame daugiakultūriškumo, pagarbos įvairovei ir socialinių ryšių stiprinimo aspektus. Skatiname tėvų įsitraukimą į ugdymo procesą, organizuodami bendras šventes, renginius ir atvirus užsiėmimus, bendradarbiaudami su vietos bendruomene ir organizacijomis.

REGIONO YPATUMAI

Mokykla yra įsikūrusi išskirtinėje miesto vietoje – šalia Pasakų parko, kuris natūraliai papildo ugdymo aplinką. Čia vaikai kasdien gali tyrinėti gamtą, lavinti kūrybiškumą, vaizduotę, sportuoti, ugdyti(s) ekologinį sąmoningumą žaisdami tarp pasakų ir mitologinių personažų skulptūrų. Parkas tampa ne tik žaidimų erdve, bet ir gyva, patirtiniu ugdymu grįsta mokymosi vieta.

Už 1,5 km esantis Televizijos bokštas – vienas ryškiausių Vilniaus simbolių – įkvepia temines ugdymo veiklas, susijusias su tautiškumu ir kurybiškumu. Už 400 metrų nuo Mokyklos įsikūręs Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“, su kuriuo bendradarbiaujame, praplečia vaikų patyrimo erdvę per meninę ir projektinę veiklą, stiprina bendruomeniškumo jausmą bei padeda formuoti vaikų kultūrinį sąmoningumą.

Strategiškai patogi vieta šalia troleibusų žiedo suteikia galimybę patogiai organizuoti išvykas viešuoju transportu – vaikai lankosi kitose miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigose, kai organizuojamos bendros šventės, o taip pat edukacijose Martyno Mažvydo bibliotekoje, Vilniaus saugaus eismo klasėje, muziejuose, parodose, kūrybinėse dirbtuvėse. Tokia aplinka skatina aktyvų dalyvavimą miesto kultūriniame ir edukaciniame gyvenime, plėtoja vaikų socialinius ryšius bei ugdymosi patirtį už Mokyklos ribų.

MOKYKLOS SAVITUMAS

Mokyklos pavadinimas glaudžiai susijęs su unikaliu geografiniu išsidėstymu – Mokykla ribojasi su vienu žymiausių Vilniaus žaliųjų plotų – Pasakų parku. Būtent ši ypatinga aplinka ir artuma pasakų parkui geriausiai atskleidžia ir įprasmina Mokyklos pavadinimą – „Prie pasakų parko“, nes pasaka ir gamta čia kasdien tampa vaiko ugdymo(si) dalimi. Parkas, kaip vieta, kurioje dera poilsis, gamta ir pasakų pasaulio motyvai, tampa integralia mūsų veiklų dalimi, padedančia ugdyti vaikų pažinimo, socialinius bei emocinius gebėjimus.

Mokykloje vaikai ugdomi rusų ir lenkų kalbomis, tačiau lietuvių kalbos ugdymas integruotas į visas veiklas – ugdomąsias veiklas, šventes, išvykas ir kasdienį bendravimą. Tokiu būdu skatinamas valstybinės kalbos vartojimas bei supratimas įvairiuose kontekstuose.

Mokykloje veikia 12 grupių: 7 bendrojo ugdymo ir 5 specialiojo ugdymo grupės, skirtos vaikams, dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintiems didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių. Tokia struktūra leidžia lanksčiai organizuoti ugdymo procesą, atliepiant kiekvieno vaiko galias ir poreikius. Siekiame, kad visi vaikai jaustųsi saugūs, priimti ir įtraukti – kiekvienam jų užtikrinama individuali pagalba, emocinė parama ir galimybė dalyvauti bendrose veiklose pagal savo galimybes.

Įtraukus ugdymas mūsų mokykloje – tai pagarba įvairovei ir nuoširdus siekis auginti kiekvieną vaiką kartu. Švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų bendradarbiavimas leidžia užtikrinti visapusiškai pritaikytą, saugią ir palaikančią ugdymo aplinką. Atsižvelgiant į vaiko amžių, poreikius ir galimybes, tėvų lūkesčius, mokytojų bei švietimo pagalbos specialistų išvalgas, taip pat psichologinių pedagoginių tarnybų rekomendacijas ir Vaiko gerovės komisijos sprendimus, parenkama tinkamiausia ugdymosi grupė.

Mums rūpi vaikų sveikata – tiek fizinė, tiek emocinė. Todėl nuo 2023 metų mūsų mokykla siekmingai veikia kaip Sveikatą stiprinanti mokykla², kuriai suteiktas šis oficialus

² <https://www.hi.lt/sveikata-stiprinanti-mokykla/>

statusas. Įgyvendiname savitą sveikatingumo programą „Sveikatai tariam garsiai – TAIP!“, kurios veiklos skirtos vaikų geros savijautos, sveikų įpročių ir aktyvaus gyvenimo būdo ugdymui. Rūpindamiesi vaikų emocine gerove, kasmet dalyvaujame vaikų emocinių ir elgesio problemų prevencijos programoje „Zipio draugai“³, kurios tikslas – padėti 6–7 metų vaikams ugdyti socialinius ir emocinius įgūdžius bei išmokyti įveikti sunkumus. Programa vykdoma visoje Lietuvoje lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis.

Ypatingas dėmesys skiriamas ugdymo aplinkai – tiek vidinei, tiek išorinei. Mokykla didžiuojasi lauko ugdymo erdve: čia įrengtos įvairios sūpynės, karstyklės, pavėsinės, lauko kūrybinis takas, lauko klasė, stadionas su minkšta danga, vaismedžių alėja, muzikinis perkusinių instrumentų sodelis, taip pat lysvės, skirtos daržovių, gėlių ir prieskoninių augalų auginimui. Mokyklos viduje vaikai turi galimybę naudotis atskira aktų sale, sporto sale, sensoriniu kambariu, žaidimų kambariu bei interaktyviomis grindimis, kurios padeda lavinti motoriką ir pažinimo įgūdžius per žaidimą. Specialiosios paskirties grupėse įrengti nusiramino kampeliai – šviečiantys baldakimai, naudojamos alternatyviosios komunikacijos priemonės – komunikacinės lentos, padedančios vaikams, turintiems kalbėjimo ar kalbos supratimo sunkumų, geriau reikšti savo poreikius ir jausmus. Ši įvairialypė aplinka užtikrina ne tik visapusišką ugdymą, bet ir sudaro sąlygas kiekvienam vaikui augti, tyrinėti, kurti ir jaustis priimtam.

Mokykla aktyviai puoselėja bendruomeniškumą ir rūpinasi ugdymo kokybe stiprindama partnerystes su įvairiomis ugdymo, kultūros, sveikatos, socialinėmis bei meninėmis institucijomis. Bendradarbiavimas su išorės partneriais leidžia kurti vaikams įvairiapusę, saugią, kūrybišką ir įtraukiančią ugdymosi aplinką, atliepiančią jų poreikius bei ugdymo tikslus.

Mokykla bendradarbiauja su:

- Autizmo spektro sutrikimo grupė⁴, siekiant geresnės įtraukties ir pagalbos vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių;
- asociacija „Raudonos nosys Gydytojai klounai“⁵, kuri savo edukacinėmis ir emocinę sveikatą stiprinančiomis veiklomis džiugina vaikus;
- Karoliniškių seniūnija⁶, prisidedančia prie bendruomeninių iniciatyvų;

³ <https://www.vaikolabui.lt/zipio-draugai/>

⁴ <https://lisc.lt/veiklos-sritys/autizmo-spektro-sutrikimu-grupe/>

⁵ <https://www.raudonosnosys.lt/>

⁶ <https://vilnius.lt/savivaldybe/seniunijos-ir-bendruomenes/karoliniskiu-seniunija>

- Lietuvos masinio futbolo asociacija⁷, skatinančia vaikų fizinį aktyvumą ir sveiką gyvenseną per sportinius užsiėmimus;
- MB „Tomo Petreikio šokių studija“⁸, organizuojančia šokių pamokėles ir kūrybines veiklas;
- Lietuvos EKO mokyklų tinklu⁹, kurio nariai esame nuo 2022 m. ir veiklose dalyvaujame per Prezidento Valdo Adamkaus gimnazijos įkurtą iniciatyvą, puoselėdami ekologinį sąmoningumą;
- Vilniaus licėjus¹⁰ ir kitos mokyklos, kurių mokiniai atvyksta į Mokykla vesti edukacinių veiklų, vykdyti socialines valandas ir dalyvauti bendrose iniciatyvose;
- Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras¹¹, organizuojantis vaikų sveikatinimo programas ir švietėjiškas veiklas;
- Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba¹², teikianti specialistų pagalbą ir konsultacijas vaikų raidai ir ugdymosi poreikių įvertinimui, ugdymo organizavimui, aplinkos pritaikymui ir kt.;
- Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“, „Žvaigždutės“ skyrius¹³, organizuojantis neformaliojo ugdymo veiklas;
- VšĮ „Mažieji šnekučiai“,¹⁴ bendradarbiaujanti anglų kalbos ugdymo srityje;
- UAB „Atliekų tvarkymo centras“¹⁵ ir VšĮ EGIO, skatinantis vaikų ekologinį sąmoningumą, atliekų rūšiavimą bei atsakingą elgesį su aplinka (projektas „Mes rūšiuojam“);
- Vilniaus miesto ir Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigomis.

Šios partnerystės stiprina Mokyklos atvirumą, ugdymo turinio įvairovę ir kokybę, skatina inovatyvių metodų taikymą bei visos bendruomenės augimą.

⁷ <https://www.lff.lt/>

⁸ <https://tpsokiustudija.lt/>

⁹ <https://adamkausgimnazija.lt/index.php?id=380>

¹⁰ <https://licejus.lt/>

¹¹ <https://vilniussveikiau.lt/lt/>

¹² <https://www.vilniausppt.lt/>

¹³ <https://www.klubasmeteoras.vilnius.lm.lt/skyrius-zvaigzdute/>

¹⁴ <https://maziejisnekuciai.lt/>

¹⁵ <https://mesrusiuojam.lt/>

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Ikimokyklinio ugdymo principai, kuriais vadovaujamės Mokykloje – tai mūsų ugdymo programos pamatas, padedantis kurti vaikui artimą, saugią ir įkvepiančią mokymosi aplinką. Jie atspindi mūsų požiūrį į vaikystę kaip ypatingą ir vertingą gyvenimo tarpsnį, kuriame kiekviena patirtis yra svarbi. Vadovaudamiesi šiais principais, siekiame, kad vaiko ugdymasis būtų prasmingas, džiaugsmingas ir visapusiškai palaikomas – augant kartu su šeima, mokytojais ir aplinka.

Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalakis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si);

Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;

Žaismės principas. Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;

Sociokultūrinio kryptingumo principas. Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;

Integralumo principas. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;

Įtraukties principas. Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;

Kontekstualumo principas. Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atvirose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;

Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;

Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;

Reflektyvus ugdymo(si) principas. Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmis atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvaisto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);

Šeimos ir mokyklos partnerystės principas. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

TIKSLAS

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

UŽDAVINIAI

1. Skatinti vaikų savarankiškumą ir iniciatyvumą, sudarant galimybes patiems pasirinkti veiklas, priemones ir veikimo būdus.
2. Organizuoti ugdymą(si) per žaidimą ir tyrinėjimą, kuriant įtraukią aplinką, kuri skatintų kūrybiškumą, bandymus, klausinėjimą ir savarankišką atradimą.
3. Plėtoti ugdymo(si) aplinką ir veiklas, bendradarbiaujant su bendruomenės nariais – organizuojant bendras veiklas su tėvais, vietos specialistais, organizacijomis ir kultūros įstaigomis.
4. Įtraukti švietimo pagalbos specialistus į ugdymo planavimą ir vaikų pasiekimų vertinimą, siekiant individualizuoti ugdymo turinį pagal vaikų poreikius.
5. Skatinti mokytojų profesinį augimą, taikant kolegialiąją refleksiją, dalijantis praktiniais pavyzdžiais ir ieškant veiksmingų vaikų ugdymo(si) tobulinimo būdų.

6. Kurti atvirus, pozityviais santykiais grįstus bendradarbiavimo modelius tarp vaikų, mokytojų, tėvų ir kitų ugdymo proceso dalyvių, stiprinant vaiko savivertę ir įgalinimą.

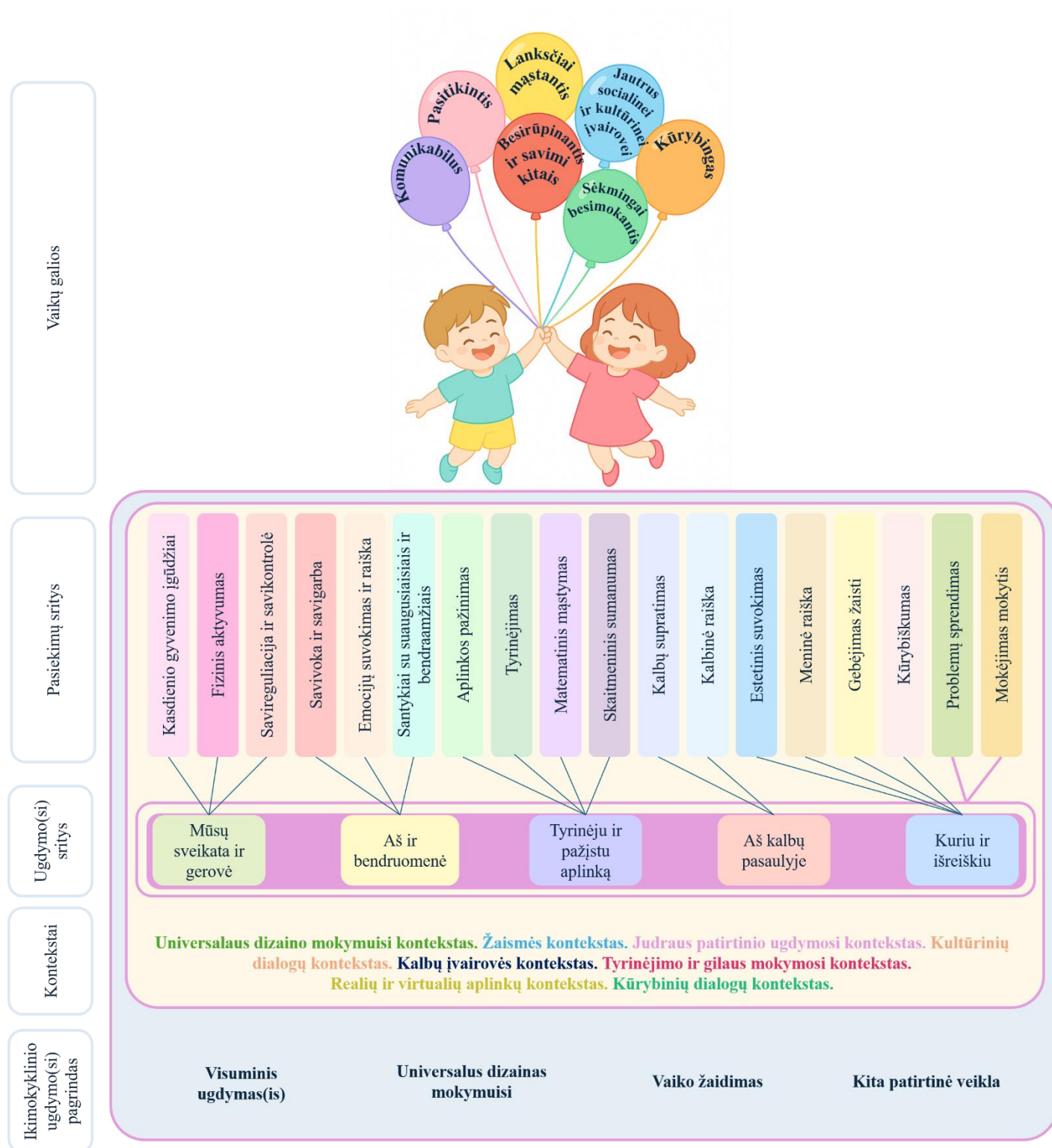
SUGRUPUOTOS VAIKŲ GALIŲ, PASIEKIMŲ IR UGDYMO(SI) SRITYS

Ugdymo sritys siejamos su vaiko pasiekimų sritimis bei siekiamomis individualiomis vaiko galiomis, atliepiant kiekvieno vaiko unikalius gebėjimus ir raidos poreikius. Siekiame auginti vaiką, kuris geba rūpintis savimi ir kitais, jaučia pasitikėjimą savimi, yra atviras, empatiškas bei jautrus socialinei ir kultūrinei įvairovei. Ugdymo procesas orientuotas į tai, kad vaikas ugdytųsi kritinį ir lankstų mąstymą, kūrybiškumą, gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti, priimti sprendimus, tyrinėti ir mokytis su džiaugsmu.

Ugdymo(si) rezultatas – visapusiškai brandi, aktyvi, kūrybiška ir savimi pasitikinti asmenybė, gebanti sėkmingai veikti įvairiuose socialiniuose, kultūriniuose ir mokymosi kontekstuose. Mokyklos konceptualus ugdymo(si) modelis (3 pav.) atspindi vaikų galias, susietas su ugdymo(si) sritimis bei pasiekimų sritimis, ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindu bei kontaktais. Šis modelis padeda planuoti ugdymo turinį, grįsti jį vaiko raidos principais bei užtikrinti kryptingą pažangos stebėjimą ir vertinimą. Modelyje išskirtos vaiko galios formuojamos per konkretų turinį ir veiklas, numatytas ugdymo(si) srityse. Kiekviena ugdymo sritis integruoja atitinkamas pasiekimų sritis, kurios padeda kryptingai auginti konkrečias vaiko galias. Tokiu būdu modelis ne tik atspindi teorinį ugdymo pagrindą, bet ir tampa praktiniu įrankiu mokytojams, padedančiu planuoti vaikų poreikius atitinkančias veiklas bei vertinti jų pasiekimus ir individualią pažangą. Ugdymas grindžiamas įtraukumo, asmeniškumo ir kontekstualumo principais, užtikrinant, kad kiekvienas vaikas turėtų sąlygas atskleisti ir plėtoti savo potencialą.

Mokyklos konceptualiam modelis (3 pav.) vaikas vaizduojamas laikantis savo išaugintas galias – kurios susiformavo nuoseklaus ugdymo(si) proceso metu: pasitikėjimas savimi, kūrybiškumas, savarankiškumas, smalsumas, atsakingumas, mokėjimas mokytis ir bendradarbiavimas. Vaikas simboliškai pakilęs – pasiruošęs drąsiai žengti į pasaulį, nešdamas tai, ką „augino“, o ugdymo(si) aplinka jam tai padėjo įgyvendinti. Šis „pakilimas“ įvyko dėl tvirto ugdymo pagrindo: kontekstų įvairovės, penkių ugdymo(si) sričių dermės, aštuoniolikos pasiekimų sričių balanso ir į vaiką orientuoto mokytojo palydėjimo. Modelis atspindi, kad kiekviena vaiko galia buvo formuojama prasmingame santykiyje su aplinka – per tyrinėjimus, žaidimus, refleksiją, patirtis ir aktyvų dalyvavimą. Ugdymas orientuotas ne tik į atskirų

gebėjimų ugdymą, bet į visapusiškos, augančios, savimi pasitikinčios ir pasauliui atviros asmenybės formavimą.

3 pav. Mokyklos konceptualus ugdymo(si) modelis.

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

UGDYMO(SI) SRIČIŲ TURINYS

Ugdymo(si) turinys formuojamas remiantis kiekvienos ugdymo(si) srities gairėmis – pasiekimų sritimis, vertybinėmis nuostatomis, esminiais gebėjimais bei ugdymosi gairėmis pagal amžių, žvelgiant iš vaiko perspektyvos. Toks pagrindas leidžia kurti nuoseklų, vaikų raidą ir galias atitinkantį turinį, užtikrinantį prasmingą ir vaikui artimą ugdymą(si). Tai padeda planuoti veiklas, vertinti pasiekimus ir tobulinti procesą, užtikrinant individualų vaiko augimą ir mokymąsi pagal jo galimybes. Atsižvelgiant į amžių ir gebėjimus, veiklos organizuojamos lanksčiai – grupei, grupelėms ar individualiai. Jos grindžiamos aktyviu, patirtiniu mokymusi įvairiose aplinkose, skatinant tyrinėjimą, kūrybą ir saviraišką. Kiekvienas vaikas yra unikalus, pasižymi jam būdingu raidos tempu, turi skirtingą ugdymosi patirtį, todėl to paties amžiaus vaikų pasiekimai natūraliai gali skirtis. Santykinai išskiriami du amžiaus laikotarpiai: 1–3 žingsniuose aprašomi vaiko nuo gimimo iki trejų metų pasiekimai, 4–6 žingsniuose pateikti vaiko nuo trejų iki šešerių metų pasiekimai.¹⁶ Mokyklos ugdymo procesas orientuotas į vaikų pasiekimus pagal jų amžių: vaikams iki 3 metų siektinas 3 žingsnis, o 3–6 metų vaikams – 5 ir 6 žingsniai.

Ugdymo(si) sritis	MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ
Pasiekimų sritis	Kasdienio gyvenimo įgūdžiai
Vertybinė nuostata	Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam.
Esminiai gebėjimai	Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3	Vaiko asmeniniai valgymo ir mitybos įgūdžiai. Vaikas pats renkasi maistą, ragauja skirtingų skonių, kalba apie tai, kas patinka. Ugdosi valgyti savarankiškai – naudotis šaukštu ar šakute, naudoti servetėlę, dėti maistą į lėkštę. Geba palaukti eilėje, padeda

¹⁶ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/be8a5a304add11ee9de9e7e0fd363afc/asr>

metų (iš vaiko perspektyvos)	ruošiant stalą. Ugdomas atsakingas požiūris į valgymą ir bendravimą prie stalo. Kūno švaros ir aplinkos tvarkos palaikymo įgūdžiai. Vaikas moka nusiplauti rankas, rūpinasi asmenine higiena, savarankiškai apsirengia pagal poreikį. Atpažįsta, kas yra švaru ar nešvaru. Tvarko savo daiktus, sudeda žaislus, valo paviršius. Jaučia atsakomybę už save ir aplinką. Saugaus elgesio įgūdžiai. Vaikas supranta ir laikosi paprastų saugumo taisyklių – moka pasakyti „stop“, žino, kada kreiptis pagalbos. Geba atpažinti pavojingas situacijas, elgiasi atsargiai su daiktais ar nepažįstamais žmonėmis. Dalyvaudamas žaidimuose ir pokalbiuose Ugdosi saugiai elgtis kasdienėje aplinkoje.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Vaiko asmeniniai valgymo ir mitybos įgūdžiai. Vaikas atpažįsta sveikus produktus, dalyvauja pokalbiuose apie maistą, savarankiškai renkasi, ką valgyti. Ugdosi tvarkingai valgyti, naudotis stalo įrankiais, laikytis valgymo etiketo. Reflektuodamas supranta mitybos svarbą ir ugdosi atsakomybės jausmą. Kūno švaros ir aplinkos tvarkos palaikymo įgūdžiai. Vaikas ugdosi tinkamai plauti rankas, prižiūrėti savo išvaizdą, apsirengti pagal situaciją. Pats rūpinasi savo daiktais ir aplinkos švara – padeda tvarkytis, saugo bendrą turtą. Reflektuodamas supranta, kad jo veiksmai svarbūs grupei – taip ugdosi atsakomybė, bendrystės jausmas ir gebėjimas prisidėti prie visų gerovės. Saugaus elgesio įgūdžiai. Vaikas žino saugaus elgesio taisykles, geba jas taikyti žaidybinėse ir realiose situacijose. Atpažįsta pavojus, žino, kaip elgtis su nepažįstamais, su pavojingais daiktais, kada ir kam kreiptis pagalbos. Suvokia savo ribas, drąsiai jas išreiškia, ugdosi spręsti nesaugias situacijas savarankiškai.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 10 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Fizinis aktyvumas
Vertybinė nuostata	Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.
Esminiai gebėjimai	Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3	Stambiosios motorikos įgūdžiai ir fizinės vaiko savybės. Vaikas aktyviai juda – vaikšto, lipa, šokinėja, įveikia kliūtis, keičia judėjimo kryptį ir tempą. Lavina pusiausvyrą, ištvermę, koordinaciją. Ugdosi atpažinti savo fizinius poreikius – kada

metų (iš vaiko perspektyvos)	pavargo, kada nori toliau judėti – ir taip ugdo sąmoningą rūpinimąsi savo kūnu. Smulkiosios motorikos įgūdžiai, rankų ir akių koordinacija. Vaikas atlieka smulkius judesius – veria, klijuoja, piešia, lipdo, tyrinėja skirtingas medžiagas ir priemones. Lavina tikslumą, koordinaciją, kūrybiškumą. Reflektuodamas įvertina, kas sekėsi, ko nori išmokyti dar, ugdomi pasitikėjimą savo gebėjimais ir džiaugsmą mokantis.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Stambiosios motorikos įgūdžiai ir fizinės vaiko savybės. Vaikas aktyviai dalyvauja judriuosiuose žaidimuose – bėga, šokinėja, lipa laiptais, dalyvauja estafetėse. Lavina koordinaciją, greitį, ištvermę, ugdomi orientuotis erdvėje. Atpažįsta, kada reikia judėti ar pailsėti, reflektuoja savo fizinius gebėjimus ir dalijasi patirtimi su kitais. Smulkiosios motorikos įgūdžiai, rankų ir akių koordinacija. Vaikas atlieka kūrybines užduotis – piešia, kerpa, konstruoja, klijuoja, lavindamas tikslumą ir koordinaciją. Ugdomi planuoti veiksmus, derinti judesius su regėjimu, eksperimentuoja su priemonėmis. Reflektuodamas vertina savo rezultatus, kelia tikslus ir siekia tobulėti.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 11 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Savireguliacija ir savikontrolė
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį.
Esminiai gebėjimai	Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas nusiraminti, atsipalaiduoti. Vaikas ugdomi atpažinti įtampą ir ieško jam tinkamų nusiraminimo būdų – pasitraukia, prisiglaudžia prie žaislo, klausosi muzikos. Reaguodamas į kasdienes situacijas, pradeda savarankiškai reguliuoti emocijas. Suaugusiojo padedamas įvardija, ką jaučia, ir ugdomi išbūti sunkesnėse emocijose būsenose. Dėmesio, jausmų raiškos ir elgesio valdymas. Vaikas kalbėdamasis su savimi ar žaisdamas ugdomi susitelkti ir planuoti veiksmus. Suaugusiojo padedamas išreiškia jausmus žodžiais ar kūno kalba. Patirdamas nusivylimą, pamažu ugdomi valdyti impulsus, slopinti netinkamą elgesį ir išlaikyti dėmesį ilgesnėje veikloje. Gebėjimas laikytis susitarimų, taisyklių. Vaikas reaguoja į paprastus nurodymus, Ugdomi laikytis rutinos – plauti rankas, susitvarkyti, laukti eilėje. Suaugusiojo padiršinamas supranta

	taisyklių prasmę ir vertę. Patiria džiaugsmą, kai pavyksta jų laikytis, ir jaučia pasididžiavimą savo elgesiu.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas nusiraminti, atsipalaiduoti. Vaikas pasirenka jam tinkamus nusiramavimo būdus – atsitraukia, piešia, klausosi muzikos, renkasi ramią erdvę. Ugdosi atpažinti emocijas, reflektuoja, kas padėjo nusiraminti. Įgytas patirtis taiko savarankiškai ir dalijasi su kitais, stiprindamas emocinį sąmoningumą. Dėmesio, jausmų raiškos ir elgesio valdymas. Vaikas geba susikaupti veikloje, stengiasi, išlaiko dėmesį. Ugdosi valdytis – slopina impulsus, sprendžia konfliktus žodžiais, pasirenka tinkamus elgesio būdus. Reflektuodamas atpažįsta savo jausmus ir elgesio pasekmes, priima sprendimus vis savarankiškiau. Gebėjimas laikytis susitarimų, taisyklių. Vaikas supranta taisyklių prasmę, jų laikosi ir padeda laikytis kitiems. Tvarkosi, laikosi dienos tvarkės, prisitaiko prie pokyčių. Stebi savo elgesį ir dažnai tinkamai reaguoja be priminimo, taip rodydamas augantį atsakingumą ir supratimą apie bendrąsias normas.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 13 Gairių priedo punktas
Ugdymo(si) sritis	AŠ IR BENDRUOMENĖ
Pasiekimų sritis	Savivoka ir savigarba
Vertybinė nuostata	Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus.
Esminiai gebėjimai	Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, Mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Savo kūno pažinimas. Vaikas tyrinėja savo kūną – judina galūnes, rodo kūno dalis, imituoja mimikas. Žaisdamas su veidrodžiu ar klausydamasis dainelių, įvardija kūno dalis ir jų paskirtį. Judėdamas supranta savo fizines galimybes, kalba apie save („aš pats“), rodo augantį savęs suvokimą ir kūno kontrolę. Asmeninio tapatumo jausmas ir teigiamas savęs vertinimas. Vaikas įvardija savo vardą, amžių, lytį, kalba apie save pirmuoju asmeniu. Džiaugiasi, kai ką nors padaro pats, vertina savo gebėjimus. Žaisdamas su lėlėmis, nuotraukomis ar savo atvaizdu, pradeda suvokti save kaip unikalią asmenybę su savomis patirtimis. Bendrystės su šeima ir grupe jausmas.

	Vaikas jaučiasi saugus grupėje, domisi kitais vaikais, įsitraukia į bendrą žaidimą, dalijasi žaislais. Kalbėdamas apie šeimą, matydamas artimųjų nuotraukas, stiprina ryšį su namais. Dalyvavimas grupės šventėse ugdo priklausymo bendruomenei jausmą. Kalbinio, tautinio ir pilietinio tapatumo jausmas. Vaikas pastebi kultūrinius simbolius – vėliavą, kalbos garsus, šventes, domisi kitomis kalbomis ir papročiais. Dalyvaudamas dainose, pasakose ir tradicijose, ugdo kalbinį ir kultūrinį sąmoningumą. Supranta, kad žmonės pasaulyje gali būti skirtingi, bet visi svarbūs.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Savo kūno pažinimas. Vaikas tyrinėja kūno galimybes – juda įvairiai, eksperimentuoja, lygina save su anksčiau buvusiu. Kalba apie kūno pokyčius, stebi kvėpavimą, širdies plakimą, domisi, ką daro kūno dalys. Per judesį ir patirtį gilina supratimą apie savo kūną. Asmeninio tapatumo jausmas ir teigiamas savęs vertinimas. Vaikas save atpažįsta, piešia, kalba apie praeitį ir ateitį. Tyrinėja socialinius vaidmenis žaisdamas, vertina savo gebėjimus ir norus. Teigiami atsiliepimai iš suaugusiųjų stiprina pasitikėjimą savimi ir padeda formuoti tapatumui. Bendrystės su šeima ir grupe jausmas. Vaikas pasakoja apie šeimą, dalijasi išpūdžiais, padeda grupėje, džiaugiasi priklausymu. Žino savo pavardę, draugų vardus, dalyvauja grupės sprendimuose. Veiklos su nuotraukomis, kalendoriais ar projektais stiprina bendruomeniškumo jausmą. Kalbinio, tautinio ir pilietinio tapatumo jausmas. Vaikas įvardija gimtąją kalbą, tautybę, šalį, domisi kitomis kalbomis ir kultūromis. Per dainas, šventes ir pasakojimus tyrinėja tradicijas, šalies simbolius, lygina su kitų šalių ypatumais. Ugdosi suprasti bendruomenės vertybes, teises ir pareigas.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 14 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Emocijų suvokimas ir raiška
Vertybinė nuostata	Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.
Esminiai gebėjimai	Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3	Savo jausmų raiška, suvokimas ir pavadinimas. Vaikas išreiškia emocijas judesiais, mimika, balso tonu, pamažu pradeda jas įvardyti („liūdna“, „pikta“). Žaisdamas su emocijų kortelėmis ar veidrodžiu ugdosi atpažinti emocijas ir susieti jas su savo

metų (iš vaiko perspektyvos)	patirtimi. Kitų žmonių jausmų atpažinimas ir tinkamas reagavimas į juos. Vaikas pastebi kitų emocijas ir reaguoja – pasitraukia, paguodžia, pasidalija. Žaidimuose ir realiose situacijose ugdomi suprasti emocijų priežastis. Suaugusysis padeda įvardyti, ką jaučia kitas, ir skatina atjautą. Savo ir kitų jausmų apmąstymas. Vaikas pradeda reflektuoti, ką jaučia tam tikrose situacijose – supranta, kodėl pyko ar džiaugėsi. Ugdomi, kad jausmai keičiasi ir yra natūralūs. Suaugusiojo palaikomas pradeda suvokti emocijų ryšį su savo ir kitų elgesiu.
Ugdymo(si) gairės 3-6 metai (iš vaiko perspektyvos)	Savo jausmų raiška, suvokimas ir pavadinimas. Vaikas atpažįsta ir įvardija pagrindines emocijas, susieja jas su situacijomis. Ugdomi jas išreikšti žodžiais, judesiais ar piešiniais. Reflektuodamas supranta, kas padeda ar trukdo tinkamai elgtis ir stengiasi kontroliuoti savo emocinį elgesį. Kitų žmonių jausmų atpažinimas ir tinkamas reagavimas į juos. Vaikas atpažįsta kitų jausmus iš mimikos, balso tono, kūno kalbos. Reaguoja jautriai – paguodžia, pasidalija, padrąsina. Per žaidimus ir pasakojimus ugdomi, kaip žodžiai ir veiksmai veikia kitus, ir ieško empatiškų sprendimų. Savo ir kitų jausmų apmąstymas. Vaikas kalba apie savo jausmus, aiškina jų priežastis, aptaria savo elgesį. Refleksijos metu svarsto, kaip geriausia išreikšti emocijas. Grupinė veikla padeda sąmoningiau atpažinti jausmus – tiek savo, tiek kitų.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 12 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais
Vertybinių nuostatų	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais.
Esminiai gebėjimai	Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų ugdomi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas užmegzti ir palaikyti geranoriškus, pagarbius santykius su suaugusiaisiais ir kitais vaikais. Vaikas drąsiai stebi nepažįstamus, kai šalia saugus suaugusysis, palaipsniui ima bendrauti. Ieško bendrystės su bendraamžiais, rodo norą būti kartu, mėgdžioja elgesį. Ugdomi mandagaus bendravimo – sveikinas, atsisveikina, kreipiasi vardu. Suaugusiojo palaikomas pradeda suvokti pagarba grįstų santykių vertę. Gebėjimas bendrauti, mokymasis bendradarbiauti. Vaikas įsitraukia į bendrą

	žaidimą, Ugdosi žaisti pakaitomis, dalijasi žaislais. Supranta, kada reikia kalbėti, o kada – klausytis. Išbando vaidmeninius žaidimus, kur žodžiais ar veiksmais derina veiklą su kitais. Suaugusiojo paskatintas ima vertinti bendrą tikslą ir ugdosi veikti kartu. Gebėjimas atpažinti ir pripažinti savo ir kitų panašumus bei skirtumus. Vaikas pradeda suprasti, kad kiekvienas yra skirtingas – turi savo daiktų, pomėgių, išvaizdą. Ugdosi atskirti, kas priklauso jam, o kas – kitam ar visiems. Suaugusiojo padedamas kalba apie tai, kuo jis panašus ar skiriasi nuo kitų, pradeda priimti įvairumą ir ugdosi pagarbą kiekvienam žmogui. Gebėjimas prisidėti prie grupės gerovės kūrimo. Vaikas padeda tvarkyti žaislus, džiaugiasi bendru rezultatu, įsitraukia į grupės sprendimus. Pastebi, kada kitas liūdi ar džiaugiasi, reaguoja paguoda ar džiugesiu. Supranta, kad jo elgesys veikia aplinkinius, ir stengiasi prisidėti prie jaukios, draugiškos aplinkos kūrimo.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas užmegzti ir palaikyti geranoriškus, pagarbius santykius su suaugusiais ir kitais vaikais. Vaikas mandagiai ir drąsiai bendrauja su pažįstamais ir nepažįstamais, palaiko draugystę su bent vienu vaiku, aktyviai įsitraukia į grupės veiklas. Rodo pagarbą kitiems, supranta tinkamo elgesio svarbą. Gebėjimas bendrauti, mokymasis bendradarbiauti. Vaikas derasi, tariasi, priima bendrus sprendimus. Dalinasi, keičiasi priemonėmis, noriai padeda kitiems. Rodydamas iniciatyvą bendradarbiauti, ugdosi išsakyti nuomonę, spręsti konfliktus ir, prireikus, kreiptis pagalbos. Gebėjimas atpažinti ir pripažinti savo ir kitų panašumus bei skirtumus. Vaikas pastebi ir įvardija savo bei kitų savybes, gebėjimus, domisi kultūriniais skirtumais ir juos priima. Reaguoja pagarbiai į skirtingą išvaizdą, kalbą ar nuomonę, ugdo socialinį sąmoningumą. Gebėjimas prisidėti prie grupės gerovės kūrimo. Vaikas laikosi susitarimų, prisiima mažus įsipareigojimus, supranta grupėje galiojančių taisyklių prasmę. Įvertina savo veiksmų poveikį kitiems ir stengiasi prisidėti prie jaukios, bendruomeniškos aplinkos kūrimo.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 15 Gairių priedo punktas

Ugdymo(si) sritis	TYRINĖJU IR PAŽĖSTU APLINKĄ
Pasiekimų sritis	Aplinkos pažinimas
Vertybinių nuostatų	Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.
Esminiai gebėjimai	Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas pažinti socialinę ir kultūrinę aplinką. Vaikas atpažįsta neseniai įvykusius šeimos ar grupės įvykius, matytus nuotraukose ar įrašuose. Dalyvaudamas kasdienėse veiklose, supranta dienos dalių seką, veiklų trukmę, susieja tai su savo patirtimi. Jaučiasi saugiai ir smalsiai tyrinėja jam pažįstamą socialinę bei kultūrinę aplinką. Gebėjimas pažinti gamtinę aplinką. Vaikas atpažįsta dažnesnius ir retesnius gamtos reiškinius, geba įvardyti pažįstamus augalus ir gyvūnus. Ištraukia į jų stebėjimą, priežiūrą, domisi aplink vykstančiais gamtos pokyčiais. Veikloje natūraliai jungia savo patirtį su gamtos stebėjimu. Pagarbus santykis su gyvybe ir aplinka. Vaikas noriai būna gamtoje, rūpinasi augalais, rodo džiaugsmą matydamas gyvūnus ar augalus. Suaugusiojo padedamas ugdomi saugoti aplinką ir gyvybę – neskina, nelaužo, padeda tvarkyti gamtines ar buitines erdves. Ugdo atsakingą ir rūpestingą požiūrį į gyvąjį pasaulį.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas pažinti socialinę ir kultūrinę aplinką. Vaikas pasakoja apie savo šeimą, tradicijas, miestą ar gyvenvietę, atpažįsta žinomus objektus ir vietas. Naudoja savaitės dienų pavadinimus, skiria praeitį, dabartį ir ateitį, dėlioja įvykius chronologine seka. Domisi kitų kultūrų šventėmis, profesijomis, pastebi jų panašumus ir skirtumus. Rodo prierašumą savo aplinkai ir jos reiškinius atspindi kūryboje. Gebėjimas pažinti gamtinę aplinką. Vaikas įvardija vietinius ir kai kuriuos tolimųjų kraštų augalus, gyvūnus, apibūdina jų gyvenimo būdą, buveines. Dalyvauja prižiūrint gamtos objektus, stebi jų pokyčius, pastebi būdingus požymius. Žino metų laikus, sieja juos su gyvūnų, augalų gyvenimo ypatumais. Domisi dangaus kūnais ir reiškiniais, samprotauja apie jų tarpusavio ryšius. Pagarbus santykis su gyvybe ir aplinka. Vaikas rodo pagarbą gyvajai ir negyvajai gamtai, kultūros objektams, supranta savo elgesio poveikį aplinkai. Jaučiasi atsakingas už jos išsaugojimą, siūlo būdus, kaip ją prižiūrėti ir tausoti.

	Tyrinédamas žmogaus ir gamtos ryšį, ugdosi sąmoningą požiūrį į aplinką ir išreiškia jį per kūrybinę veiklą.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 16 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Tyrinėjimas
Vertybinė nuostata	Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja.
Esminiai gebėjimai	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas kelti klausimus, spėlioti, numatyti. Vaikas smalsauja, stebisi, klausinėja, kaip veikia daiktai ar reiškiniai. Spėlioja, kas gali nutikti, išsako savo nuomonę, ieško paaiškinimų, domisi nepažįstamais objektais ir reiškiniais. Gebėjimas taikyti įvairius tyrinėjimo būdus ir priemones. Vaikas eksperimentuoja su gamtine medžiaga, formomis, garsais, spalvomis, judesiu. Naudoja įvairias priemones, mėgdžiodamas suaugusįjį pats imasi tyrimo, kuria naujus veikimo būdus ir išbando idėjas. Gebėjimas apmąstyti, aptarti tyrinėjimo procesą ir atradimus. Vaikas džiaugiasi atradimais, rodo rezultatą kitiems, kalba apie tai, ką sužinojo. Aptaria, ką pastebėjo, ką pavyko padaryti, ką galėtų išbandyti kitaip. Tyrinėjimo procesas tampa dalijimosi ir mokymosi patirtimi.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas kelti klausimus, spėlioti, numatyti. Vaikas aktyviai domisi gamtos, žmogaus sukurtų objektų ir reiškinių savybėmis. Tiksliai kelia klausimus, samprotauja apie garsus, judesius, estetiką, reiškinių paskirtį, svarsto, kuo objektai panašūs ar skiriasi. Gebėjimas taikyti įvairius tyrinėjimo būdus ir priemones. Vaikas stebi, eksperimentuoja, skaidydamas ir jungdamas tyrinėja objektų sandarą ir paskirtį. Palygina, grupuoja, pasirenka tinkamas priemones tyrimui, atsargiai elgiasi su medžiagomis, augalais, gyvūnais. Gebėjimas apmąstyti, aptarti tyrinėjimo procesą ir atradimus. Vaikas apibūdina objektų savybes, lygina savo stebėjimus su kitų, remiasi tyrimo rezultatais. Samprotauja apie tai, ką sužinojo, siūlo naujas tyrimo idėjas ir dalijasi savo atradimais su kitais.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 24 Gairių priedo punktas

Pasiekimų sritis	Matematinis mąstymas
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais.
Esminiai gebėjimai	Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Skaičiaus pajauta, samprotavimai apie kiekį ir duomenis. Vaikas įvardija skaičius 1, 2, 3, atpažįsta jų vaizdines išraiškas (pirštai, taškai, simboliai), susieja skaičių su kiekiu – paduoda tiek daiktų, kiek prašoma. Supranta eiliškumą – kas pirmas, antras, trečias. Mato pajauta ir išmatuojamų dydžių palyginimas. Veikdamas praktiškai (pilstant, kilnojant, statant), vaikas palygina daiktų ilgį, masę, tūrį. Įvardija: ilgas–trumpas, sunkus–lengvas, pilnas–tuščias. Rikiuoja objektus pagal dydį ar ilgį. Geometrinių modelių pažinimas. Vaikas tapatina daiktus ar jų vaizdus pagal formą, spalvą, dydį. Atrenka ir įvardija geometrinius modelius iš aplinkos ar žaislų, pastebi pasikartojančius formų bruožus. Vietos ir krypties apibūdinimas, sekų tyrinėjimas. Vaikas kopijuoja paprastas dviejų elementų sekas (vaizdines, garsines, judesių). Pradedą suprasti objektų išsidėstymą – kas priekyje, gale, šalia – ir ugdosi apibūdinti kryptį ar judėjimo eigą.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Skaičiaus pajauta, samprotavimai apie kiekį ir duomenis. Vaikas įvardija ir užrašo skaičius nuo 0 iki 10, tiksliai paduoda daiktų daugiau nei 5, skaičiuoja, kiek trūksta iki 10. Atlieka sudėties ir atimties veiksmus iki 7, analizuoja duomenis naudodamas grafiką. Kalbėdamas apie ateitį, pradedą vartoti tikimybę reiškiančius žodžius (pvz., „gali būti“, „tikrai“). Mato pajauta ir išmatuojamų dydžių palyginimas. Vaikas palygina kelis daiktus pagal išmatuojamus dydžius (aukštį, ilgį, tūrį), apibūdina nedidelius skirtumus („šiek tiek aukštesnis“, „beveik vienodi“). Naudoja tikslesnę kalbą apibūdinant aplinkos objektus. Geometrinių modelių pažinimas. Vaikas pažįsta ir įvardija bent penkias geometrines figūras (tiek plokštumines, tiek erdvines), atpažįsta jas nepriklausomai nuo padėties ar dydžio. Atrenka reikalingas formas ir gebą jas sudėlioti į visumą. Vietos ir krypties apibūdinimas, sekų tyrinėjimas. Vaikas apibūdina objektų išsidėstymą erdvėje, atkuria judėjimo planą su krypties kaita, bando pavaizduoti judėjimo kryptį atgal. Kopijuoja, tęsia ir kuria dviem elementais grįstas sekas.

Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 17 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Skaitmeninis sumanumas
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas.
Esminiai gebėjimai	Esminiai gebėjimai. Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas tikslingai naudoti skaitmenines priemones. Vaikas žaidžia su išmaniaisiais žaislais (pvz., robotukais), moka paleisti jų funkcijas, taiko pagrindinius veikimo principus, naudodamas juos tikslingai pagal veiklos užduotį. Elementaraus skaitmeninio turinio kūrimas. Vaikas pasitelkia garsus, žodžius ar judesius perteikdamas veiklų seką ar situaciją. Veiklos metu kuria paprastus veikimo modelius, susijusius su kasdiene patirtimi ar žaidimu. Veiksmų sekų naudojimas problemoms spręsti. Vaikas geba įvardyti ir atlikti kasdinių veiklų veiksmų eiliškumą, laikosi nurodymų, vykdo komandas. Per žaidimus ugdomi planuoti veiksmų seką, kad pasiektų norimą rezultatą. Saugus naudojimasis išmaniaisiais įrenginiais. Vaikas pradeda laikytis paprasčiausių saugaus elgesio taisyklių naudodamasis išmaniais žaislais – elgiasi atsargiai, prižiūrimas laikosi naudojimosi instrukcijų.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas tikslingai naudoti skaitmenines priemones. Vaikas, padedamas mokytojo, naudoja pele, klaviatūrą, jutikliniu ekranu. Pasirenka tinkamas interneto svetaines ar programėles projektinei ir kūrybinei veiklai, tyrinėjimams. Elementaraus skaitmeninio turinio kūrimas. Vaikas kuria skaitmeninį turinį naudodamasis fotografavimo, piešimo, garso įrašymo priemonėmis. Derina skirtingus turinio tipus (vaizdą, garsą, tekstą), dalijasi savo kūriniais ir domisi kitų darbais. Veiksmų sekų naudojimas problemoms spręsti. Vaikas dėlioja veiksmų sekas naudodamas vaizdinius simbolius ar objektus. Kuria paprastas komandas programavimo aplinkoje, atpažįsta klaidas ir koreguoja veiksmus, apibūdina, kaip pasiekė rezultatą. Saugus naudojimasis išmaniaisiais įrenginiais. Vaikas supranta ir suaugusiojo padedamas laikosi pagrindinių saugaus elgesio taisyklių naudodamasis skaitmeniniais įrenginiais. Žino, kaip saugiai dalintis skaitmeniniu turiniu.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr

	18 Gairių priedo punktas
Ugdymo(si) sritis	AŠ KALBŲ PASAULYJE
Pasiekimų sritis	Kalbų supratimas
Vertybinė nuostata	Domisi žodiniais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą.
Esminiai gebėjimai	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas klausytis ir suprasti kitų kalbėjimą, reaguoti į nežodinę raišką. Vaikas trumpam susikaupia klausydamasis, supranta dažniausiai vartojamus žodžius ir 3–4 žodžių sakinius. Reaguoja į klausimus, paprastas užduotis, supranta mimiką, kūno kalbą, intonaciją bei gestus. Gebėjimas suprasti įvairiomis formomis (simboline, garsine, grafine, vaizdine, žodine) perteikiamas prasmės. Vaikas atpažįsta simbolinius paveikslėlius, ženklus, supranta jų reikšmę. Reaguoja į ritmus, garsų intonavimą, sieja garsus ir vaizdus su reikšmėmis iš aplinkos. Domėjimasis tekstu, raidėmis ir simboliais. Vaikas domisi knygelėmis, atskiria paveikslėlius nuo teksto, prašo paskaityti ar sužinoti, kas parašyta. Sietina vaizdą su daiktais ar veiksmais iš aplinkos. Gebėjimas suprasti amžių atitinkančius meninius ir informacinius tekstus. Vaikas klausosi trumpų tekstų, stengiasi juos suprasti. Girdėtą turinį perteikia per vaidmeninius žaidimus, žodžiais ar emociine raiška, atskleidamas esminę teksto prasmę.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas klausytis ir suprasti kitų kalbėjimą, reaguoti į nežodinę raišką. Vaikas supranta sudėtinius sakinius, ilgesnius pokalbius ar pasakojimus, stengiasi suprasti ir kitų kalbų žodžius. Atpažįsta emocijas, intonaciją, mimiką, supranta pajuokavimus, frazeologizmus, reaguoja į nežodinę raišką. Gebėjimas suprasti įvairiomis formomis (simboline, garsine, grafine, vaizdine, žodine) perteikiamas prasmės. Vaikas atpažįsta, kaip jausmas ar mintis perteikiama skirtingomis priemonėmis – garsais, vaizdais, gestais. Supranta, kokią funkciją turi žodžiai, simboliai, ženklai įvairiuose kontekstuose. Domėjimasis tekstu, raidėmis ir simboliais. Vaikas atpažįsta savo vardą, pažįstamas raides ir skaitmenis, pradeda suvokti rašto taisykles. Skiria žodžius pagal pirmą garsą, seka tekstą akimis, nuspėja knygos turinį pagal viršelį ar pavadinimą. Domisi įvairiais rašytiniais šaltiniais. Gebėjimas suprasti amžių atitinkančius

	meninius ir informacinius tekstus. Vaikas klausosi literatūrinių ir informacinių tekstų, atpažįsta žanrų skirtumus. Supranta sudėtingesnių tekstų turinį, įvykių eigą, numato galimus siužeto tęstinumus. Suaugusiojo skaitomą tekstą stebi ir interpretuoja remdamasis iliustracijomis bei girdėta informacija.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 19 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Kalbinė raiška
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs kalbą ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.
Esminiai gebėjimai	Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas išreikšti patirtį, jausmus ir mintis, įsitraukti ir plėtoti pokalbį. Vaikas kalba 2–3 žodžių sakiniais apie tai, ką mato ar patiria, klausinėja, atsako į paprastus klausimus. Inicijuoja pokalbius, vartoja mandagumo frazes, bendrauja su vaikais ir suaugusiais, pradeda taikyti kai kurias gramatines formas. Gebėjimas pasakoti, atpasakoti, apibūdinti, kurti, aiškinti taikant nežodines ir žodines raiškos priemones. Vaikas kalba apie matytas laidas, filmukus, įsimintinus pasakojimų veikėjus ar įvykius. Kartu su suaugusiuoju atpasakoja girdėtus tekstus, dainas. Naudoja žodžius ir kūno kalbą emocijoms, minčiai ar veikėjų veiklai perteikti. Gebėjimas komunikuoti paprastomis rašytinės raiškos formomis. Vaikas stebi rašančius suaugusiuosius, imituoja rašymą – brauko, keverzoja, piešia, palikdamas ženklus. Pradeda suvokti, kad raštas yra saviraiškos ir bendravimo būdas.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas išreikšti patirtį, jausmus ir mintis, įsitraukti ir plėtoti pokalbį. Vaikas laisvai kalba sudėtiniais sakiniais apie savo veiklą, norus, patirtį, dalijasi svajonėmis ir pasiūlymais. Supratus, kad kitas nesuprato – paaiškina ar pakartoja. Kalbėdamas taiko mandagumo, vaizdingus žodžius, geba plėtoti pokalbį ir bendrauti su kitakalbiais. Gebėjimas pasakoti, atpasakoti, apibūdinti, kurti, aiškinti taikant nežodines ir žodines raiškos priemones. Vaikas pasakoja istorijas pagal paveikslėlių seką ar iš atminties, išlaikydamas įvykių nuoseklumą. Atpasakoja girdėtas istorijas, apibūdina veikėjus, pritaiko siužetus žaidimuose ar kūrybinėje veikloje, diskutuoja apie tekstų turinį. Gebėjimas komunikuoti paprastomis rašytinės raiškos formomis. Vaikas

	rašo savo vardą, kelis žodžius spausdintinėmis raidėmis, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, kuria ženklus ir simbolius. Piešiniuose, schemose perteikia informaciją, braižo paprastus planus ir geba juos paaiškinti.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 20 Gairių priedo punktas
Ugdymo(si) sritis	KURIU IR IŠREIŠKIU
Pasiekimų sritis	Estetinis suvokimas
Vertybinė nuostata	Domisi, gėrissi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka.
Esminiai gebėjimai	Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Nusiteikimas estetišiems potyriams ir džiaugsmui. Vaikas emociškai reaguoja į garsus, intonacijas, vaizdus, šokus, gamtos reiškinius. Patiria džiaugsmą stebėdamas ar kurdamas, įsitraukia į estetinę veiklą su susidomėjimu. Aplinkos, žmonių santykių, meno, savo ir kitų kūrybos grožio pajauta bei jautrumas kūrybos įvairovei. Vaikas skiria estetinius kontrastus (pvz., gražu – negražu), reiškia savo nuomonę apie kūrybą ar aplinką, išreiškia, kas jam patinka ar nepatinka. Pastebi grožį tiek gamtoje, tiek žmonių kūryboje. Jutiminių ir emocinių grožio išgyvenimų prisiminimas, apmąstymas ir dalinimasis su kitais. Vaikas džiaugiasi savo kūryba, dalijasi ja su kitais – parodo, pakomentuoja, įvardija patirtus pojūčius. Prisimena, kas jam patiko, ir išreiškia tai žodžiais ar emocijomis.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Nusiteikimas estetišiems potyriams ir džiaugsmui. Vaikas noriai dalyvauja meninėje veikloje – muzikuoja, šoka, vaidina, piešia. Mėgaujasi procesu, grožisi gamtos ir aplinkos spalvomis, garsais, formomis, rodo pasitenkinimą kūrybine veikla. Aplinkos, žmonių santykių, meno, savo ir kitų kūrybos grožio pajauta bei jautrumas kūrybos įvairovei. Vaikas pastebi meno kūrinių ypatumus – siužetą, veikėjus, nuotaiką, spalvas. Vertina savo ir kitų kūrybą, reiškia nuomonę apie tai, kas patiko ar nepatiko, drąsiai eksperimentuoja ir kuria savitai. Jutiminių ir emocinių grožio išgyvenimų prisiminimas, apmąstymas ir dalinimasis su kitais. Vaikas pasakoja apie patirtus estetinės raiškos išpūdžius – ką jautė muzikuodamas, šokdamas,

	stebėdamas ar kurdamas. Susieja meno patirtį su savo emocijomis ir aplinka, dalinasi mintimis, kodėl kūryba jam svarbi.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 21 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Meninė raiška
Vertybinė nuostata	Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą.
Esminiai gebėjimai	Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, išpūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Tyrinėjimas ir eksperimentavimas pasitelkiant įvairias menines priemones ir formas. Vaikas tyrinėja įvairias grafines, erdvines, garsines ir judesio raiškos priemones. Kurdamas keverzones, lipdinius ar ritmus, mėgaujasi išgautais vaizdais, garsais ir pojūčiais, improvizuoja su balsu, judesiu, muzika. Raiška skirtingomis meninėmis priemonėmis ir būdais. Vaikas jungia skirtingas raiškos formas – dainuoja, groja instrumentais, šoka, kuria judesių kombinacijas, atliepia muzikos nuotaiką per mimiką, balsą ar kūno kalbą. Savo kūrybą lydi judesiu, garsais ar savita kalba. Menų kalbų vertingumo supratimas, jų aptarimas ir pasirinkimas. Vaikas pasirenka jam patinkančias raiškos priemones ir išbando įvairias menines formas. Supranta muzikos, vaizdo ir judesio kontrastus, išsako nuomonę apie kūrybos poveikį, pasitelkia meninę kalbą vaidmenų žaidimuose ir kitose veiklose.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Tyrinėjimas ir eksperimentavimas pasitelkiant įvairias menines priemones ir formas. Vaikas tyrinėja įvairias dailės, muzikos, šokio ir teatro raiškos priemones – eksperimentuoja technikomis (pvz., tapyba, gratažas, skaitmeninis piešimas), garsais, judesiais, balso ir kūno išraiškomis. Groja įvairiais instrumentais, atranda naujus garsų, judesių, kompozicijų derinius, kuria personažus, improvizuotus dialogus, dainuoja, šoka, vaidina ir tyrinėja skirtingų menų galimybes. Raiška skirtingomis meninėmis priemonėmis ir būdais. Vaikas jungia dailės, muzikos, šokio ir teatro raiškos priemones, improvizuoja balsu, judesiais ar garsais, kuria kompozicijas, personažus, siužetus. Kuria tiek individualiai, tiek su kitais – piešia, lipdo, dainuoja, kuria šokius ir vaidmenis, derindamas emocinį išgyvenimą su meninėmis priemonėmis. Kurdamas

	pasitelkia simbolius, muzikinius elementus, žodžius, išbando įvairias formas – nuo dainelių iki teatrinių pasirodymų. Menų kalbų vertingumo supratimas, jų aptarimas ir pasirinkimas. Vaikas komentuoja savo ir kitų meninę kūrybą, supranta pagrindinius dailės, muzikos, šokio ir teatro elementus (pvz., temą, nuotaiką, judesio pobūdį, muzikos kontrastus, dailės technikas). Naudoja žinomas sąvokas, išsako įspūdžius, diskutuoja apie kūrinių paskirtį, noriai dalinasi patirtimi. Vertina meną kaip saviraiškos, emocijų perteikimo ir bendravimo būdą, pastebi, kaip meno raiška siejasi su jo kasdienybe.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 22 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Gebėjimas žaisti
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą.
Esminiai gebėjimai	Individualesiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas koordinuoti žaidimo veiksmus su kitais žaidėjais. Vaikas žaidžia su suaugusiuoju ar kitu vaiku, pradeda derinti savo veiksmus su kitų žaidėjų veiksmis, reaguoja į jų siūlymus, prisitaiko prie bendro žaidimo eigos. Gebėjimas įvaldyti ir organizuoti žaidimo erdvę. Vaikas tikslingai renkasi žaislus, susikuria ar prisitaiko žaidimui tinkamą erdvę. Savarankiškai nusprendžia, kur ir kaip žaisti, kad veikla būtų patogi ir prasminga. Gebėjimas kurti žaidimo siužetą. Vaikas žaidžia pagal įsiminusį įvykį ar situaciją, jungia kelis veiksmus į paprastą žaidybinį siužetą. Žaidime atkuria kasdienės situacijas, rodo augantį siužeto kūrimo gebėjimą. Gebėjimas žaidime laikytis priimto vaidmens. Vaikas individualiai ar su partneriu žaidžia vaidmenų ar režisūrinį žaidimą, laikosi pasirinkto vaidmens taisyklių, nuosekliai jį išlaiko žaidimo metu.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas koordinuoti žaidimo veiksmus su kitais žaidėjais. Vaikas buriiasi į 3–5 vaikų grupes, susitaria dėl žaidimo eigos, vaidmenų, sprendžia konfliktus, derina veiksmus. Naudoja kalbą planuodamas, tardamasis ir plėtodamas bendrą žaidimą. Gebėjimas įvaldyti ir organizuoti žaidimo erdvę. Vaikas sąmoningai renkasi ar kuria žaidimo erdvę – tiek realią, tiek menamą. Žaidžia netradicinėse vietose (pvz., kieme, gamtoje), simboliškai apsibrėžia žaidimo ribas, prižiūri erdvę prieš ir po žaidimo.

	Gebėjimas kurti žaidimo siužetą. Vaikas drauge su kitais kuria tęstinius, išplėtotus siužetus remdamasis kasdienėmis ar fantastinėmis patirtimis. Improvizuoja, jungia realius ir išgalvotus elementus, kuria istorijas pagal mėgstamas knygas, filmus ar žaidimus. Gebėjimas žaidime laikytis priimto vaidmens. Vaikas geba nuosekliai laikytis pasirinkto vaidmens, lanksčiai jį keičia pagal žaidimo eigą. Dalyvaudamas kolektyviniuose žaidimuose laikosi susitarimų ir žaidimo taisyklių, įsitraukia į režisūrinius ir vaidmeninius žaidimus kalba ar veiksmiais.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 26 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Kūrybiškumas
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas.
Esminiai gebėjimai	Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Kūrybinių idėjų tyrinėjimas, fantazavimas, spontaniškas išbandymas, atkartojimas. Vaikas noriai grįžta prie jam įdomios kūrybinės veiklos, fantazuoja, spontaniškai išbando garsus, judesius, vaizdus. Žaisdamas atlieka įsivaizduojamų veikėjų veiksmus, perkuria patikusias idėjas. Kūrybinių idėjų plėtojimas ir įgyvendinimas (improvizavimas, komponavimas ir interpretavimas). Vaikas eksperimentuoja derindamas jau žinomus elementus naujais būdais – komponuoja, improvizuoja, interpretuoja girdėtus ar matytus kūrybinius sprendimus savitai. Savo ir kitų kūrybos reflektavimas, kūrybinių sprendimų pasirinkimas ir pritaikymas. Vaikas domisi kitų kūryba, džiaugiasi bendra kūrybine veikla, pasirenka kūrybinius sprendimus ir juos pritaiko, vertina savo idėjas žaismingai bei kūrybiškai.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Kūrybinių idėjų tyrinėjimas, fantazavimas, spontaniškas išbandymas, atkartojimas. Vaikas fantazuoja, generuoja kūrybines idėjas, neįprastai naudoja medžiagas ir priemones, atkartoja pastebėtus kūrybos elementus. Eksperimentuodamas išbando naujus kūrybos būdus skirtingose veiklose. Kūrybinių idėjų plėtojimas ir įgyvendinimas (improvizavimas, komponavimas ir interpretavimas). Vaikas išreiškia autentišką požiūrį į pasaulį, keičia ir pertvarko kūrybines idėjas, siūlo kelis jų variantus. Savarankiškai ar padedamas planuoja, kaip pasieks norimą rezultatą, ir siekia

	užbaigti kūrinį pagal savo sumanymą. Savo ir kitų kūrybos reflektavimas, kūrybinių sprendimų pasirinkimas ir pritaikymas. Vaikas dalinasi kūryba, pasakoja apie procesą, medžiagas ir priemones, kurias pasirinko. Apibūdina savo kūrinio paskirtį, paaiškina, kas jam kūryboje svarbu, ir paskatintas tobulina savo darbą.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 23 Gairių priedo punktas
Ugdymo(si) sričių visuma	MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ + AŠ IR BENDRUOMENĖ + AŠ KALBŲ PASAULYJE + TYRINĖJU IR PAŽISTU APLINKĄ + KURIU IR IŠREIŠKIU
Pasiekimų sritis	Problemų sprendimas
Vertybinių nuostatų	Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas.
Esminiai gebėjimai	Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsversto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas atpažinti ir įvardinti problemą. Vaikas, susidūręs su kliūtimi, žodžiais, mimika ar kūno kalba parodo, kokia tai problema. Suvokia, kad situacija jam kelia sunkumų, ir bando ją įvardyti suaugusiajam ar bendraamžiams. Gebėjimas ieškoti problemos sprendimo būdų ir juos įgyvendinti. Vaikas bando savarankiškai spręsti kasdienes problemas, stebi kitus, taiko jų sprendimo būdus arba prašo pagalbos. Ieško kelių būdų pasiekti tikslą ir juos išbando. Gebėjimas stebėti ir atsižvelgti į priimto sprendimo pasekmes. Vaikas vertina, ar sprendimas buvo veiksmingas, remiasi ankstesne patirtimi, koreguoja ar tobulina savo veiksmus. Ugdosi atpažinti, kokias pasekmes sukelia jo pasirinkimai.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas atpažinti ir įvardinti problemą. Vaikas dažnai atpažįsta kasdienes ar netikėtas problemas, pats ieško iššūkių. Kalbėdamasis ir užduodamas klausimus tikslinasi, ar teisingai suprato problemą. Gebėjimas ieškoti problemos sprendimo būdų ir juos įgyvendinti. Vaikas siūlo sprendimo būdus sau ir kitiems, ieško bendrų sprendimų su bendraamžiais, išbando alternatyvas. Geba atsiriboti nuo trikdžių, pritaiko turimas žinias ir patirtį naujoje situacijoje. Gebėjimas stebėti ir atsižvelgti į priimto sprendimo pasekmes. Vaikas samprotauja, kas pavyko ar nepavyko, aptaria galimus tolesnius veiksmus. Vertina pasekmes ir ieško būdų, kaip patobulinti sprendimą ar elgesį ateityje.

Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 25 Gairių priedo punktas
Pasiekimų sritis	Mokėjimas mokytis
Vertybinė nuostata	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.
Esminiai gebėjimai	Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.
Ugdymo(si) gairės vaikams iki 3 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas įsitraukti į dominančią veiklą. Vaikas trumpam įsitraukia į jam įdomią ar pačiam sumanytą veiklą, pasirenka mėgstamą žaislą ar užsiėmimą, noriai imasi to, kas jam patinka. Pastangos kryptingai veikti įgyvendinant ketinimą ar tikslą. Vaikas stengiasi atlikti pasirinktą veiklą iki galo, rodo norą ją užbaigti, bando suprasti, kaip veikia daiktai ar vyksta reiškiniai, klausinėja ir ieško atsakymų. Gebėjimas stebėti savo ir bendro veikimo pažangą, koreguoti procesą. Veikdamas vaikas atidžiai stebi, ką daro pats ir ką veikia kiti, išbando veikimo būdus, kartais koreguoja veiksmus remdamasis tuo, ką pastebėjo. Gebėjimas reflektuoti savo veiklos procesą ir rezultatą. Vaikas džiaugiasi tuo, ką atliko, geba pasakyti, ką išmoko ar kas jam sekėsi, pradeda suvokti veiklos rezultatą ir savo indėlį į jį.
Ugdymo(si) gairės vaikams nuo 3 iki 6 metų (iš vaiko perspektyvos)	Gebėjimas įsitraukti į dominančią veiklą. Vaikas susidomėjęs tema ieško galimybių sužinoti daugiau, drąsiai imasi naujų, iššūkių reikalaujančių veiklų, kalba apie tai, ką jau moka ir ką norėtų išmokti. Pastangos kryptingai veikti įgyvendinant ketinimą ar tikslą. Vaikas numato kelis žingsnius tikslui pasiekti, pasirenka tinkamas priemonės, išlieka motyvuotas net susidūręs su sunkumais, prisitaiko prie situacijos ar keičia sprendimus. Gebėjimas stebėti savo ir bendro veikimo pažangą, koreguoti procesą. Vaikas stebi savo veiklą, eksperimentuoja su skirtingais veikimo būdais, koreguoja procesą, kol pasiekia tikslą, atsižvelgdamas į kylančias idėjas ar pokyčius. Gebėjimas reflektuoti savo veiklos procesą ir rezultatą. Vaikas dalinasi patirtimi apie veiklą, aptaria, ką pavyko ar nepavyko padaryti, pasako, kaip veikė, kaip įveikė iššūkius, ir planuoja, ką norėtų išbandyti ar išmokti toliau.
Nuoroda	https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr 27 Gairių priedo punktas

UGDYMO(SI) PROCESO ORGANIZAVIMAS

Ikimokyklinio ugdymo procesas organizuojamas vadovaujantis vaiko raidos dėsningumais, individualiais poreikiais, interesais ir gebėjimais, laikantis vaiko teisių ir gerovės principų, ugdymą(si) grindžiant holistiniu požiūriu – ugdymas apima fizinę, pažintinę, emocinę, socialinę ir vertybinę vaiko brandą.

Ugdymo(si) planavimas Mokykloje grindžiamas integralumo principu – penkios ugdymo(si) sritys („Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“) planuojamos kaip viena kitą papildančios ir tarpusavyje susijusios sritys, natūraliai persipinančios kasdienėje vaikų veikloje. Vaikų iniciatyvos, žaidimų temos, jų keliami klausimai ir idėjos tampa atspirties tašku mokytojų veiklos planavimui. Toks planavimas leidžia prasmingai integruoti visų penkių sričių turinį į ugdymo procesą. Mokytojo veiklos planavimas yra lankstus, nuolat kintantis ir jautrus vaikų poreikiams, interesams bei stebimoms pažangos apraiškoms. Į ugdymą kryptingai įtraukiamos ir nuosekliai plėtojamos visos aštuoniolika Gairėse įvardytų pasiekimų sričių, kurios integruojamos į ugdymo(si) veiklas ne formaliai, o per realią veiklą, vaikų pasirinkimus, žaidimus ir patirtis. Kiekviena ugdymo situacija modeliuojama taip, kad vaikui atsivertų galimybės augti įvairiose srityse ir kelti klausimus, tyrinėti, spręsti problemas, improvizuoti.

Vaikas Mokykloje yra aktyvus ugdymo(si) proceso dalyvis. Jo mintys, idėjos, klausimai ir bandymai yra ne tik pastebimi, bet ir vertinami kaip svarbiausia ugdymo(si) ašis. Mokytojai į ugdymo turinį įtraukia vaikų keliamus klausimus, pastebėtas temas, išreiškiamus norus ir sumanymus, kurie tampa realiu ugdymo(si) turinio pagrindu. Mokytojas nuosekliai stebi vaiko veiksmus, domisi jo sumanymais ir padeda juos plėtoti – kurdamas prasmingus ugdymo kontekstus, siūlydamas priemones tyrinėjimui ar skatindamas gilesnius klausimus. Vaiko smalsumas ir žingeidumas nuolat puoselėjami – ugdymas(si) organizuojamas taip, kad vaikas galėtų plėsti savo žinias per asmeninę patirtį, bandymus, refleksiją ir atradimo džiaugsmą. Refleksijos metu su vaikais aptariama, ką jie patyrė, ko išmoko, kas juos sudomino, ką norėtų veikti toliau – tai padeda planuoti tolimesnes veiklas ir kurti prasmingą, tęstinį, vaikų patirtimi grįstą ugdymo turinį. Tokiu būdu kuriama aplinka, kurioje vaikas jaučiasi girdimas, vertinamas, įgalinamas augti ir veikti kartu su kitais bendruomenės nariais.

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo(si) proceso pagrindą sudaro visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla (3 pav.). Šios kryptys yra esminės rengiant ar atnaujinant Ikimokyklinio ugdymo programą, kartu išlaikant ir plėtojant savitą, vaikui palankų ugdymo(si) modelį. **Visuminis ugdymas(is)** užtikrina vaikų

emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos ir kūrybinių galių harmoningą plėtotę, grindžiamas integraliu ugdymosi procesu, kuriame derinamos visos ugdymo(si) sritys. Kuriamas vientisas pasaulio vaizdas, balansuojant ugdymą ir ugdymąsi kaip lygiaverčius procesus. **Universalus dizainas mokymuisi** leidžia kiekvienam vaikui dalyvauti ir patirti sėkmę ugdymosi procese, pripažįstant individualius skirtumus ir įgyvendinant esmines įtraukaus ugdymo nuostatas – vaiko emocinį išitraukimą, gilesnį supratimą per įvairius pažinimo būdus, bei saviraišką ir refleksiją įgyvendinant savas idėjas. **Žaidimas ir patirtinė veikla** Mokykloje vertinami kaip pagrindinės, viena kitą papildančios ugdomosios veiklos. Žaidimas suprantamas kaip vaiko kuriama ir valdoma veikla, skatinanti savarankiškumą, kūrybingumą ir bendradarbiavimą, kurią palaiko visa Mokyklos bendruomenė. Patirtinės veiklos organizuojamos taip, kad vaikai galėtų mokytis veikdami – stebėdami, tyrinėdami, eksperimentuodami, modeliuodami ir reflektuodami. Tokiu būdu kuriama turtinga, vaikų poreikiams ir interesams atvira ugdymo(si) aplinka, kuri skatina savarankišką mokymąsi, kūrybą ir prasmingą patirtį. Ugdymo procese taip pat skiriame dėmesio saugiai rizikai – sudarome vaikams galimybes išbandyti save įvairiose situacijose, kurios lavina jų drąsą, pasitikėjimą savimi ir gebėjimą priimti sprendimus. Skatiname vaikus lipti, šokinėti, balansuoti, tampyti pagalvus, statyti ar tyrinėti gamtines medžiagas – tai veiklos, kurios, tinkamai prižiūrimos, tampa svarbia patirtinio mokymosi dalimi. Saugios rizikos kontekste vaikai mokosi įvertinti savo galimybes, patiria atradimo džiaugsmą ir įgyja vertingų gyvenimiškų įgūdžių. Mūsų tikslas – ne tik saugoti vaiką nuo pavojų, bet ir padėti jam mokytis saugiai elgtis, drąsiai tyrinėti pasaulį bei augti savarankišku žmogumi.

Ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo mokytoja lietuvių kalbai, meninio ugdymo ir fizinio ugdymo mokytojų veikla natūraliai įsilieja į bendrą Mokyklos ugdymo procesą. Šie mokytojai bendradarbiauja su grupių mokytojais, planuoja veiklas atsižvelgdami į grupės temą, vaikų interesus, metų laikų kaitą, valstybines šventes ir kitas ugdymo aktualijas. Užsiėmimuose organiškai integruojamos kalbinės, meninės, pažintinės bei judėjimo sritys, taip stiprinant vaikų kalbos įgūdžius, kūrybiškumą, fizinį aktyvumą ir emocinį savivoką. Per meną, kalbą ir judesį ugdomas vaikų tautinis tapatumas, kultūrinis sąmoningumas bei pilietiškumo pradmenys.

Per visas šias veiklas ypatingas dėmesys skiriamas lietuvių kalbos ugdymui – vaikai nuolat girdi taisyklingą kalbą, ją vartoja įvairiuose kontekstuose, plečia žodyną, mokosi reikšti mintis aiškiai ir prasmingai. Kalba tampa ne tik ugdymo turiniu, bet ir pagrindiniu įrankiu vaiko saviraiškai ir pasaulio pažinimui.

Ypatingas dėmesys skiriamas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymui. Mokykloje siekiama, kad kiekvienas vaikas jaustųsi priimtas, saugus ir galėtų ugdytis pagal savo galimybes. Mokytojai taiko individualizuotus ugdymo metodus, lanksčiai planuoja veiklas, bendradarbiauja su švietimo pagalbos specialistais ir šeima. Ugdymas grindžiamas pagarba vaiko unikalumui, stiprybių atpažinimu ir palaikymu. Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbas reikalauja ne tik papildomų žinių ir praktinių įgūdžių, bet ir nuolatinio atsidavimo, empatijos bei komandinio bendradarbiavimo. Vaikams, turintiems kalbinius ar komunikacijos sunkumus, veikloje taikomi vizualiniai planai, gestai, simboliai ar piktogramos. Tiems, kuriems sudėtinga išlaikyti dėmesį ar orientuotis grupinėje veikloje, pritaikoma veiklos trukmė, sudaromas individualizuotas planas, siūloma aiški, nuosekli veiksmų seka. Mokytojas prieš bendras veiklas aptaria jų eigą, išryškina taisykles, aiškiai numato kiekvieno vaiko dalyvavimo galimybes. Švietimo pagalbos specialistai bendradarbiauja su mokytojais, padeda taikyti tikslingus pritaikymus, o esant poreikiui, tiesiogiai dalyvauja veikloje kartu su vaikais.

Ugdymo(si) proceso organizavime Mokykloje aktyviai taikoma ugdymosi kliūčių prevencijos nuostata, padedanti užtikrinti visų vaikų įtrauktį ir sėkmingą dalyvavimą bendrose veiklose. Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai nuosekliai stebi vaikų individualius poreikius, iš anksto numato galimus sunkumus, galinčius riboti dalyvavimą, ir planuoja tinkamiausius būdus juos įveikti. Kiekvienam vaikui parenkamos jo poreikius atitinkančios priemonės, informacijos pateikimo formatai (vaizdiniai, garsiniai, fiziniai), tinkamai organizuojama erdvė, numatomi alternatyvūs veikimo ar bendravimo būdai. Pastoliavimo požiūris užtikrina, kad ugdymo(si) aplinka būtų saugi, prieinama, palaikanti visus vaikus – nepriklausomai nuo jų gebėjimų ar poreikių. Ugdymo(si) kliūčių numatymas ir šalinimas jau planavimo etape leidžia išvengti vaikų izoliacijos, didina jų įsitraukimą, skatina pasitikėjimą savimi ir mokymosi motyvaciją.

Ugdymo turinį kuria vaikai, mokytojai ir šeima, tačiau vaikų ugdymo(si) patirtį prasmingai praturtina ir kiti suaugusieji, kurie dalyvauja Mokyklos gyvenime. Mokinio padėjėjai, mokytojo padėjėjai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistė, maitinimo organizavimo specialistė, sandėlininkė, virėja, edukacinių veiklų vadovai ir kiti bendruomenės nariai prisideda prie vaikų kasdienybės, kartu suteikdami realų suvokimą apie profesijas, atsakomybes, sveiką gyvenseną ir socialinius ryšius. Įvairūs žmonės, su kuriais vaikai bendrauja kasdienėje veikloje ar teminėse edukacijose, plečia jų akiratį, padeda suprasti pasaulį ir ugdyti socialinius, pažintinius, kalbinius, vertybinius gebėjimus. Tokiu būdu aplinka tampa daugiabalsė, gyva ir praturtinanti – atliepianti ne tik vaiko poreikius, bet ir atverianti jam naujus pasaulio pažinimo būdus.

PEDAGOGINĖS STRATEGIJOS IR UGDYMO(SI) ORGANIZAVIMO FORMOS

Pedagoginės strategijos orientuotos į aktyvų, žaidybinį, patirtinį mokymąsi, atliepiantį vaiko amžių, pomėgius ir gebėjimus. Ugdymas organizuojamas lanksčiai, integruojant visas ugdymo sritis per kasdienę vaikų veiklą, žaidimus, trumpalaikius ir ilgalaikius projektus ir temines veiklas.

Ugdymo(si) patirčių įvairovė atsiskleidžia per kasdienę vaikų veiklą grupėje, kurioje gausu žaidimų, kūrybos, pažintinių veiklų ir savarankiškų pasirinkimų, skatinančių iniciatyvumą bei individualų tobulėjimą. Svarbi ugdymo dalis – projektinė veikla, grįsta vaikų klausimais, idėjomis ir tyrinėjimais, kuri leidžia gilinti žinias per jų pačių patirtį bei atradimus. Vaikai aktyviai mokosi ir realiame pasaulyje – ekskursijos, išvykos, lauko veiklos sudaro sąlygas aplinkos tyrinėjimui autentiškame kontekste. Teminės dienos, kalendorinės šventės bei kultūrinės tradicijos ugdo vaikų tapatybę, bendruomeniškumą ir ryšį su aplinka. Ypatingas dėmesys skiriamas bendradarbiavimui su šeima – tėvai įtraukiami į veiklų planavimą, kviečiami reflektuoti, dalyvauti švenčių kūrime ir taip tampa aktyviais ugdymo(si) proceso dalyviais.

Pagrindinės pedagoginės strategijos:

- Stebėjimu grįstas individualizavimas – mokytojas taiko ugdymo būdus pagal vaiko raidos lygį, poreikius ir mokymosi stilių.
- Vaiko iniciatyvų palaikymas – vaikui suteikiama laisvė rinktis, klausti, kurti ir tyrinėti.
- Refleksija – skatinamas vaiko mąstymas apie savo patirtį, emocijas ir veiklos rezultatus.
- Pozityvus elgesio stiprinimas – taikomos pagarba, empatija ir saugumu grįstos bendravimo formos.
- Žaidimu grįstas mokymasis – žaidimas naudojamas kaip pagrindinė ugdymo(si) strategija, padedanti vaikui natūraliai mokytis per veikimą, kūrybą, bandymus, vaidmenis ir tarpusavio sąveiką. Per žaidimą ugdomi visi vaikai, įskaitant ir turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių, nes žaidimas leidžia mokytis savarankiškai, įtrauktai ir pagal individualias galimybes.

Žaidimas Mokykloje yra esminė ir natūrali ugdymo(si) forma, per kurią vaikai įgyja žinių, stiprina socialinius, emocinius bei pažintinius gebėjimus. Žaidybiniai elementai integruojami į kasdienę veiklą – tiek laisvuose žaidimuose, tiek kasdienėse situacijose ar veiklose su ugdymo specialistais.

Vaikai dalijasi vaidmenimis, atlieka tam tikras atsakomybes – pavyzdžiui, būna pagalbininkais ar tvarkos prižiūrėtojais. Taip ugdomi savarankiškumas, atsakomybė ir bendradarbiavimo įgūdžiai. Žaidimu grįstos veiklos padeda vaikams tyrinėti aplinką, suprasti socialinius vaidmenis, spręsti problemas, mokytis taisyklių bei taikyti jas realiose situacijose. Teminiai žaidimai, simbolinės situacijos, patyriminės dirbtuvės bei gamtos tyrinėjimai skatina vaikų kūrybiškumą ir domėjimąsi pasauliu. Šventės, edukaciniai renginiai ir išvykos taip pat grindžiami žaidybiškumu – vaikams informacija pateikiama per judesį, garsą, meną, vizualinius ir sensorinius įspūdžius. Žaisdami vaikai ne tik patiria džiaugsmą, bet ir gilina savo supratimą apie save, kitus ir aplinkinį pasaulį. Žaidimas Mokykloje yra neatsiejama ugdymo kultūros dalis.

Mokytojas nuosekliai siekia praturtinti vaikų patirtį ir skatinti jų žingeidumą, sudarydamas sąlygas įgytas žinias taikyti praktinėje veikloje ir įvairiuose kontekstuose. Vaikai skatinami kelti klausimus, tyrinėti, išbandyti bei atrasti per realias gyvenimo situacijas, išvykas, projektus ar žaidimus. Mokytojas modeliuoja ugdymo kontekstus taip, kad įvairios sąvokos, taisyklės, reiškiniai ar dėsningumai taptų vaikui suprantami ir prasmingi, nes siejami su jo asmenine patirtimi, aplinka ir konkrečiais stebėjimais. Ypatingas dėmesys skiriamas vaiko norui ir siekiui kažką sužinoti, pamatyti ar patirti – šie impulsai tampa atspirties tašku mokytojui kuriant naujas ugdymo situacijas. Pastebėtas vaiko susidomėjimas yra plėtojamas, gilinamas, perkeliant jį į naujas patirtis, aplinkas ar temas. Vaikai aktyviai įtraukiami į ugdymo planavimo procesą – jie dalijasi savo idėjomis, norais, kelia klausimus, o mokytojas šias iniciatyvas įtraukia į veiklų turinį ir eigą. Taip vaikai jaučiasi esą svarbūs ir girdimi, o ugdymas tampa bendru kūrybiniu procesu. Tokiu būdu ugdymas tampa neatsiejama kasdienybės dalimi, o žinios – gyvos, veiklios ir individualiai prasmingos.

Ugdymo(si) procese ypatingas dėmesys skiriamas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams. Jiems sudaromos sąlygos mokytis individualiu tempu – informacija pateikiama aiškiai, lėtai, centruotai, be perteklinio verbalizavimo. Taikomi vizualiniai simboliai, alternatyvios komunikacijos priemonės, struktūruota aplinka, emocinis palaikymas ir nuoseklus mokytojo grįžtamasis ryšys.

Ugdome ir tautinių mažumų vaikus, todėl svarbu užtikrinti jų šeimos kalbos ir kultūros puoselėjimą, tuo pačiu kryptingai ugdant lietuvių kalbos įgūdžius bei tautinį tapatumą. Kalbinė, kultūrinė įvairovė suvokiama kaip vertybė, kuri integruojama į grupės kasdienybę per dainas, pasakas, šventes ir bendras šeimos iniciatyvas. Ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo mokytoja lietuvių kalbai veda reguliarias lietuvių kalbos pamokėles grupėse, atsižvelgdama į vaikų amžių ir kalbinius gebėjimus, o kartu su grupių mokytojomis bei meninio ir fizinio

ugdymo mokytojomis aktyviai integruoja lietuvių kalbą į šventes, edukacijas ir kasdienes užsiėmimus. Taip valstybinės kalbos mokymasis tampa natūraliu ir prasmingu proceso elementu, kuris stiprina vaikų kalbinę raišką, kultūrinį sąmoningumą ir priklausymo Lietuvai jausmą.

Svarbi ugdymo(si) proceso dalis – aktyvus tėvų įsitraukimas ir jų potencialo įgalinimas. Vaikams itin svarbu matyti savo tėvus Mokykloje – jų akys ima žibėti, kai tėtis ar mama dalyvauja veikloje, skaito pasaką, pasakoja apie savo darbą ar prisideda prie grupės veiklos. Tėvai kviečiami dalytis savo profesine, kultūrine, kūrybine patirtimi, įsitraukti į temines veiklas, projektus, šventes ar ugdymo aplinkos kūrimą. Suprantame, kad mokytojas negali vienas išmanyti visų sričių, įsijausti į kiekvieną vaiko patirtį ar žinoti visus kontekstus, todėl tėvų žinios, vertybės, įžvalgos ir dalyvavimas reikšmingai praturtina ugdymo turinį ir stiprina bendruomeniškumą. Siekiame nuoširdaus bendradarbiavimo, kuriame tėvai tampa ne stebėtojais, o aktyviais ugdymo(si) partneriais, padedančiais kurti vaikams prasmingą, gyvą ir emocinį ryšį stiprinančią patirtį.

VAIKŲ UGDYMO(SI) KONTEKSTAI

Vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo bendrosios programos gairėmis, Mokyklos ugdymo(si) procesas organizuojamas pasitelkiant aktualius ugdymo(si) kontekstus, kurie padeda kurti prasmingą, įtraukią, įvairiapusę mokymosi aplinką ir atliepia kiekvieno vaiko poreikius, galias bei ugdymo(si) stilių:

- Universalaus dizaino mokymuisi kontekstas užtikrina, kad ugdymo aplinka ir veiklos būtų lanksčios, atviros kiekvienam vaikui – nepriklausomai nuo amžiaus, kalbos, kultūros ar individualių poreikių. Kuriamos galimybės veikti savarankiškai, pasirinkti priemones, būdus, tempus, mokytis vieniems iš kitų ir kartu patirti įvairovės vertę.
- Žaismės kontekstas palaiko vaikų natūralų smalsumą, leidžia tyrinėti pasaulį per žaidimą, jausmus, vaizduotę ir emocijas. Mokytojas jautriai reaguoja į vaikų žaismingą iniciatyvą, ją plėtoja, integruoja į ugdymo procesą, skatindamas kūrybišką mąstymą ir saviraišką.
- Judraus patirtinio ugdymosi kontekstas skatina kasdienį vaikų judėjimą bei patirtinį mokymąsi per aktyvias veiklas lauke ir viduje. Judėjimas integruojamas į visas ugdymo sritis, naudojant mobilią įrangą, gamtinę aplinką bei kuriant saugias, tačiau iššūkių teikiančias edukacines erdves.

- Kultūrinių dialogų kontekstas padeda vaikams kurti savo tapatybę ir suprasti kultūrinę įvairovę, dalyvaujant savo grupės, šeimos, bendruomenės ir pasaulio kultūriniuose procesuose. Vaikų ugdymo aplinkoje atsispindi įvairių kultūrų simboliai, kalbos, tradicijos ir vertybės.
- Kalbų įvairovės kontekstas skatina visų vaikų komunikacijos galimybes – tiek žodines, tiek nežodines. Ugdomas teigiamas požiūris į kalbų įvairovę, pasitelkiamos vizualinės, garsinės, skaitmeninės priemonės, pasinaudojama kasdienėmis komunikacinėmis situacijomis ir vaikų asmenine kalbine patirtimi.
- Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstas skatina vaikus gilintis į aplinką, kelti klausimus, tyrinėti, stebėti, daryti išvadas. Vidaus ir lauko aplinkose kuriamos edukacinės erdvės, aprūpintos įvairiomis priemonėmis bei medžiagomis, skatinančiomis ilgalaikį domėjimąsi ir atradimų džiaugsmą.
- Realų ir virtualų aplinkų kontekstas sudaro sąlygas derinti realaus pasaulio pažinimą su skaitmeninėmis technologijomis. Pasitelkiamos skaitmeninės priemonės ugdymui(si) pajvairinti, pažinti nematomus reiškinius, kurti, eksperimentuoti bei ugdyti vaikų skaitmeninį sumanumą atsakingai ir saikingai. Kūrybinių dialogų kontekstas akcentuoja kūrybos procesą, suteikiant vaikams erdvę saviraiškai, improvizacijai, problemų sprendimui. Vaikai skatinami išreikšti idėjas įvairiomis formomis, naudoti įvairias medžiagas, atrasti netikėtus sprendimus. Mokytojas veikia kaip kūrybos partneris ir palaikytojas.

Mokykloje ugdymo(si) procesas vystosi organiškai – kontekstai kuriami remiantis vaikų patirtimis, jų išsakytais klausimais, žaidimų turiniu, stebimomis iniciatyvomis ir tuo, kas vaikams svarbu konkrečiu momentu. Vaikų smalsumas ir kasdieniai atradimai tampa pagrindu formuoti prasmingą, įtraukiantį ugdymo(si) turinį. Mokytojai šiuos kontekstus ne tik kuria, bet ir nuolat plėtoja bei praturtina – reaguodami į vaikų reakcijas, naujai kylančius poreikius ar spontaniškai atsiradusias temas. Kontekstų kūrimas yra nuolatinis procesas, vykstantis per bendras mokytojų refleksijas, vaikų stebėjimus bei aktyvų įsiklausymą į grupės gyvenimą. Prireikus, orientuojamasi į mokytojų išgrynintas temines kryptis, kurios padeda palaikyti ugdymo(si) kryptingumą ir dermę tarp grupių, tačiau visuomet išlieka erdvės vaikų patirčių įtraukimui bei laisvei tyrinėti. Kontekstų plėtojime dalyvauja visa mokytojų komanda – grupių mokytojai, meninio ugdymo mokytoja, ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo mokytoja fiziniam ugdymui, ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo mokytojas lietuvių kalbai bei švietimo pagalbos specialistai. Kiekvienas jų savo srityje prisideda prie ugdymo turinio

įvairinimo, padėdami kontekstus papildyti ir atskleisti per meną, judesį, kalbą, emocijas ir patyriminę veiklą.

Mokykloje kuriami ir planuojami ugdymo(si) kontekstai sudaro sąlygas visapusiškai vaikų raidai, asmeninei pažangai ir sėkmingam ugdymo(si) procesui. Siekiame, kad kiekvienas vaikas jaustųsi svarbus, įsitraukęs ir įgalintas veikti. Ugdymo(si) aplinka – tiek vidaus, tiek lauko – kuriama kryptingai ir nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vaikų amžiaus tarpsnių ypatumus, žaidimo įvairovę ir individualius gebėjimus.

Aplinkos formavimas padeda vaikams savarankiškai tyrinėti, kurti, žaisti bei mokytis per asmeninę patirtį, stiprinant jų pasitikėjimą savimi, bendravimo įgūdžius ir mokymosi motyvaciją. Grupėse, bendrose erdvėse ir specialistų kabinetuose vaikams prieinamos įvairios žaidimo ir tyrinėjimo priemonės, atitinkančios jų amžių, raidos ypatumus bei ugdymo tikslus. Priemonės reguliariai atnaujinamos, atsižvelgiant į vaikų interesus, grupės temą ar metų laiką, o jų išdėstymas – aiškus, lengvai pasiekiamas ir matomas vaikams. Toks organizavimas skatina savarankiškumą, iniciatyvumą ir laisvą pasirinkimą.

Mokykloje taip pat aktyviai naudojame priemones, padedančias atliepti įvairius vaikų pojūčių, emocijų ir komunikacijos poreikius. Vaikams prieinamos alternatyvios komunikacijos lentos, pasunkinančios antklodės, sensorinė gyvatė, masažuokliai, stimuliuojančios sensomotorinės priemonės ir kita specialioji įranga. Šios priemonės padeda reguliuoti emocijas, nusiraminti, susikaupti ar aktyvinti pojūčius bei suteikia galimybę visiems vaikams pilnavertiškai įsitraukti į ugdymą(si).

Mokykla kryptingai naudoja jau esamus ugdymo(si) kontekstus ir nuolat juos papildo naujomis erdvėmis, veiklomis bei patyrimais. Visa fizinė aplinka – tiek vidaus patalpos, tiek lauko teritorija – veikia kaip dinamiška, nuolat kintanti mokymosi erdvė, skatinanti tyrinėti, stebėti, patirti ir mokytis realiuose kontekstuose. Vaikams atviros visos Mokyklos erdvės: ne tik grupės, aktų ir sporto salė, sensorinis kambarys, švietimo pagalbos specialistų kabinetai, bet ir administracinės zonos – direktorės, pavaduotojų kabinetai, sveikatos priežiūros specialisto kabinetas, virtuvė. Tai skatina vaikų smalsumą, socialinę sąmoningumą ir priklausymo bendruomenei jausmą.

Lauko aplinka taip pat orientuota į aktyvų ir prasmingą žaidimą: vaikai kuria ir tyrinėja kūrybiniame take, klasėje po atviru dangumi, muzikiniame sodelyje, daržovių lysvėse, stadiono erdvėse ar pavėsinėse. Šalia esanti žalia miesto zona – Pasakų parkas – integruojama kaip natūrali mokymosi erdvė. Čia vyksta žaidimai, edukacijos, gamtos stebėjimai, lobio paieškos, ekologinio sąmoningumo ugdymas ir kitos patirtinės veiklos, atliepančios vaikų poreikius ir natūralią pažinimo eigą.

Lauko klasės pritaikomos įvairioms veikloms – jos tampa ir teatro scena, ir bibliotekėle, ir Kalėdų senelio rezidencija ar gamtos laboratorija. Ugdymas čia vyksta realioje aplinkoje, kur vaikai kuria, reflektuoja ir mokosi per veiksmą.

Ypatingą dėmesį skiriame vaikų įtraukčiai: žaidimų aplinka pritaikoma ir vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. Užtikrinamas struktūruotumas, aiškumas, naudojami vizualiniai ženklai, individualizuotos priemonės. Žaidimų veikla pritaikoma pagal vaiko gebėjimus, kad kiekvienas galėtų aktyviai ir prasmingai dalyvauti ugdymo(si) procese. Žaidimas laikomas esmine ugdymo forma, per kurią vaikai auga, mokosi, kuria ir patiria džiaugsmą.

Ugdymo(si) patirtys išplečiamos už Mokyklos ribų. Vaikai dalyvauja edukacijose muziejuose, bibliotekose, parodose, tyrinėja miesto erdves ir net lankosi vaistinėse ar parduotuvėse, taip plėsdami savo kalbinę raišką, kultūrinį sąmoningumą bei socialinį suvokimą. Mokymasis vyksta ne tik Mokyklos viduje, bet ir lauko bei visuomeninėse erdvėse, kur vaikai natūraliai tyrinėja pasaulį, mokosi jį suprasti ir kurti prasmingus ryšius su aplinka.

BENDRAVIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS SU ŠEIMA

Šeimoje kuriama pirmoji ir svarbiausia vaiko ugdymo(si) aplinka, todėl siekiame kurti tvarią, pagarba grįstą partnerystę tarp Mokyklos administracijos, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir vaikų tėvų (globėjų). Bendradarbiavimą su šeima laikome būtina sąlyga sėkmingam ugdymo proceso įgyvendinimui, grįstam tarpusavio pasitikėjimu, atviru dialogu ir vaiko gerovės siekiu.

Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai sistemingai bendradarbiauja su tėvais, teikdami informaciją apie vaiko ugdymo(si) eigą, pasiekimus, poreikius, kviesdami kartu spręsti iškylančius klausimus, dalintis įžvalgomis ir lūkesčiais. Skatiname aktyvų tėvų dalyvavimą ugdymo(si) procese, kviesdami juos prisidėti prie grupės veiklų, edukacinių renginių, projektų, švenčių bei iniciatyvų kūrimo.

Tėvai informuojami apie ugdymo turinį, taikomas ugdymo(si) strategijas ir metodus, o jų nuomonė ir pasiūlymai įtraukiami į ugdymo planavimą ir vertinimą. Atsižvelgiame į kiekvienos šeimos kultūrinius, vertybinius, kalbinius ir socialinius ypatumus, gerbiame įvairovę, sudarome galimybes bendradarbiauti visiems tėvams, nepaisant jų galimybių ar socialinės padėties.

Naudojame įvairias komunikacijos formas: kasdienį tiesioginį bendravimą, informacinius stendus, susirinkimus, individualius pokalbius, apklausas, elektroninės

komunikacijos kanalus (įskaitant ir socialinių tinklų pranešimų programas) bei elektroninį dienyną „Mūsų darželis“. Taip pat skatiname tėvų tarpusavio ryšius, kuriant palaikančią ir įtraukią ugdymo bendruomenę.

PARAMA VAIKŲ UGDYMO(SI), MOKYTOJAMS IR ŠEIMOMS

Siekiame užtikrinti kokybišką ir įtraukiantį ugdymo(si) procesą, teikdami visapusišką paramą vaikams, mokytojams ir šeimoms. Mokykloje sudaromos sąlygos, kad kiekvienas vaikas galėtų augti ir tobulėti pagal savo poreikius, o Mokyklos personalas ir šeimos – jaustųsi palaikomi ir įgalinti aktyviai dalyvauti ugdymo procese.

Mokykla aktyviai bendradarbiauja su išoriniais partneriais, siekdamas užtikrinti kokybišką, vaikų poreikius atliepiantį ugdymo(si) procesą ir teikti visapusišką paramą vaikui bei jo šeimai. Sprendžiant sudėtingus ugdymo(si) atvejus, plėtojant mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijas bei stiprinant įtraukųjį ugdymą, mokykla palaiko ryšius su Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba, Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyriumi, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos Šeimos ir vaiko gerovės komisija, socialinių paslaugų centrais, sveikatos priežiūros įstaigomis. Tokiu būdu kuriama vieninga parama vaikui ir stiprinamas šeimos ryšys su Mokykla, užtikrinant vaiko gerovę visose jo aplinkose.

Vaikams teikiama individualizuota ir visapusiška pagalba, atsižvelgiant į jų amžių, gebėjimus, sveikatos būklę, socialinę aplinką, fiziologinius ir ugdymo(si) poreikius. Sudarome palankias sąlygas kiekvienam vaikui jaustis saugiai, priimtam ir vertinamam, skatiname jų unikalių talentų, interesų ir stipriųjų pusių vystymąsi.

Vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, užtikrinama savalaikė ir kryptinga švietimo pagalba, kuri apima individualias ir grupines konsultacijas bei užsiėmimus su švietimo pagalbos specialistais. Kuriamo ergonomišką, funkcionalią ir individualius poreikius užtikrinančią fizinę bei emocinę aplinką, kuri sąlygoja kiekvieno vaiko individualią pažangą.

Vaikams iš tautinių mažumų šeimų padedame augti ir sėkmingai integruotis ugdymo aplinkoje, gerbiant jų kultūrinę tapatybę ir šeimos kalbą. Skatiname vaikus aktyviai mokytis valstybinės lietuvių kalbos, kad jie galėtų laisvai bendrauti, įsitraukti į visuomeninį gyvenimą bei sėkmingai ugdytis.

Puošiame ir puoselėjame tautines tradicijas, įtraukdami jas į ugdymo(si) procesą, taip stiprindami vaikų tapatybės suvokimą ir pagarbą savo kultūros paveldui. Ugdome pagarbą įvairovei ir bendradarbiavimą tarp skirtingų kultūrų atstovų, ugdymo aplinkoje kuriame saugią ir palaikančią erdvę, kur vaikai gali jaustis priimti ir vertinami kaip bendruomenės nariai.

Siekiame, kad ugdymo(si) aplinka atitiktų universalios dizaino mokymuisi principus, leistų vaikams laisvai rinktis veiklas ir mokytis savo tempu, tyrinėti ir patirti pasaulį per žaismę, judesį, kūrybą bei gilaus mokymosi situacijas. Skatiname vaikų smalsumą, savarankiškumą, kritinį mąstymą ir gebėjimą spręsti problemas, sudarome galimybes vaikams patirti sėkmę įvairiose srityse.

Taip pat svarbi emocinė ir socialinė vaikų gerovė – ugdome vaikų gebėjimus bendrauti, bendradarbiauti, empatiškai suprasti kitus, įveikti konfliktus bei prisitaikyti prie įvairių socialinių situacijų. Remiame vaikų saviraišką ir kūrybiškumą, puoselėjame pozityvų požiūrį į įvairiapusiškumą ir įvairovę.

Mokytojams užtikriname nuolatinę profesinę pagalbą ir tobulėjimą: organizuojame kvalifikacijos kėlimo seminarus, dalijimosi patirtimi susitikimus, konsultacijas su specialistais bei teikiame metodinę paramą. Skatiname komandinius sprendimus, bendradarbiavimą ir inovatyvių ugdymo metodų taikymą.

Šeimoms suteikiame galimybes gauti informaciją, konsultacijas ir pagalbą įvairiais vaikų ugdymo klausimais. Organizuojame informacinius susitikimus, tėvų mokymus bei skatiname tėvų aktyvų dalyvavimą Mokyklos gyvenime. Bendradarbiaujame su socialiniais, sveikatos priežiūros ir kitais pagalbos teikėjais, kad užtikrintume šeimoms reikalingą kompleksinę pagalbą.

Siekiame, kad parama būtų nuosekli, laiku suteikta ir orientuota į visų ugdymo proceso dalyvių gerovę bei sėkmingą įsitraukimą į ugdymosi veiklas.

V. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

VAIKŲ PASIEKIMŲ DOKUMENTAVIMO IR PAŽANGOS STEBĖSENA

Mokykloje vaikų pasiekimų dokumentavimo ir pažangos stebėsenos sistema grindžiama nuosekliu, tęstiniu vaikų stebėjimu visų mokslo metų metu. Stebėjimas vykdomas natūralioje vaikų veiklos aplinkoje, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius ugdymosi poreikius, galias ir amžiaus ypatumus.

Vaiko ugdymosi pasiekimai ir pažanga sisteminami naudojant priemonę „Pasiekimų žingsneliai¹⁷“, kuri integruota į Mokyklos naudojamą elektroninį dienyną „Mūsų darželis¹⁸“.

¹⁷ <https://www.nsa.smsm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf>

¹⁸ <https://musudarzelis.com/>

Elektroninis dienynas leidžia ne tik kaupti ir sisteminti informaciją apie vaikų ugdymosi eigą, bet ir dalytis ja su šeima bei mokytojais ir švietimo pagalbos specialistais. Vaikų pasiekimai, naudojant priemonę „Pasiekimų žingsneliai“ fiksuojami du kartus per metus – rudens ir pavasario laikotarpiais.

Mokytojų grįžtamasis ryšys vaikams yra svarbi ugdymo(si) proceso dalis, kuri padeda vaikui suvokti savo patirtis, augimą ir tolimesnes galimybes. Mokytojas teikia grįžtamąjį ryšį taip, kad jis būtų motyvuojantis, įtraukiantis ir stiprinantis pasitikėjimą savimi – pabrėžiant pastangas, pažangą ir individualų indėlį. Grįžtamasis ryšys grindžiamas pagarba vaiko asmenybei, jo amžiui tinkama kalba ir emociniu tonu, skatinančiu norą veikti toliau. Svarbiausias tikslas – padėti vaikui reflektuoti, suprasti, ką jis jau moka, kas jam pavyko, kur dar gali augti, o ne vertinti ar lyginti. Praktikoje tai įgyvendinama pokalbiais su vaiku veiklos metu ar po jos, naudojant žaismingus būdus: vaizdus, simbolius, veidrodžius, emocijų korteles, vaikų darbų peržiūras. Grįžtamasis ryšys dažnai teikiamas čia pat – natūralioje situacijoje, kai vaikas dar „gyvena“ savo patirtyje, todėl jo poveikis yra stiprus, formuojantis ir prasmingas. Mokytojas tampa vaiko augimo palydovu, o grįžtamasis ryšys – švelniu orientyru, padedančiu drąsiai tyrinėti, mokytis ir kurti.

Vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, taip pat vertinami pagal priemonę „Pasiekimų žingsneliai“, individualiai atsižvelgiant į jų galias, raidos tempą ir poreikius. Vertinimo centre – kiekvieno vaiko asmeninė pažanga, pastangos ir augimas, nepriklausomai nuo bendrųjų normų ar bendraamžių lygio. Stebėseną grindžiama nuolatiniu stebėjimu natūraliose situacijose, glaudžiu bendradarbiavimu su švietimo pagalbos specialistais ir šeima. Mokytojai taiko įtraukius, diferencijuotus ugdymo būdus, siekdami, kad kiekvienas vaikas patirtų sėkmę ir ugdytųsi pagal savo individualią raidą.

Kasdieniam vaiko stebėjimui ir pažangos vertinimui mokytojai bei švietimo pagalbos specialistai pasitelkia įvairius įrankius: standartizuotas formas, individualias refleksijas, vaikų darbų pavyzdžius, nuotraukas, vaizdo įrašus ir kitus šaltinius, atspindinčius vaiko mokymosi procesą. Vaiko ugdymosi pažanga aptariama bendradarbiaujant mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, tėvams (globėjams), mokinio padėjėjams. Šio bendradarbiavimu metu siekiama užtikrinti vaiko gerovę ir skatinti individualią pažangą, įvertinant vaiko poreikius bei stiprybes. Surinkta informacija padeda koreguoti ilgaikius ir trumpalaikius ugdymo planus, Individualios pagalbos planus, taikyti individualizuotas strategijas ir kurti tokias ugdymo(si) sąlygas, kurios atlieptų kiekvieno vaiko unikalią raidą. Laikomės nuostatos, kad informacijos konfidencialumo užtikrinimas ir pagarbūs bendravimas su šeima yra esminiai principai, padedantys kurti pasitikėjimu grįstus santykius tarp visų ugdymo(si) proceso dalyvių.

IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO(SI) DERMĖ BEI TĘSTINUMAS

Mokykloje užtikriname ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) dermę ir tęstinumą Programos ir Priešmokyklinio ugdymo programos¹⁹ svarbiausių ugdymo(si) principų atitiktimi, ugdymo(si) modeliavimu iš vaiko raidos ir ugdymo(si) perspektyvos, išskirtiniu dėmesiu žaidimo pedagogikai ir patirtiniam vaikų ugdymui(si). Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) tęstinumą užtikriname derindami ikimokykliniame ugdyme plėtojamas pasiekimų sritis ir priešmokykliniame ugdyme ugdomas kompetencijas.

Priešmokyklinio ugdymo mokytojai turi prieigą elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ prie vaiko pasiekimų ir pažangos duomenų, sukauptų ikimokyklinio ugdymo metu, todėl gali geriau pažinti vaiką, atliepti jo individualius poreikius. Mokytojos tarpusavyje bendradarbiauja – dalijasi įžvalgomis apie vaiko ugdymosi patirtis, pažangą, stipriąsias puses ir galimus sunkumus. Toks bendravimas padeda užtikrinti nuoseklų ugdymo procesą, sklandų perėjimą iš ikimokyklinio į priešmokyklinį ugdymą bei stiprina individualų požiūrį į kiekvieną vaiką. Esant galimybei, siekiame, kad kuo daugiau vaikų priešmokyklinę grupę lankytų su tais pačiais mokytojais, su kuriais augo ir tobulėjo ikimokykliniame ugdyme. Tokiu būdu kuriame nuoseklią ugdymo aplinką, užtikriname gilesnį vaiko pažinimą ir emocinį saugumą.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Programą numatoma atnaujinti kas 5 metus, pasikeitus teisės aktams, reglamentuojantiems ikimokyklinį ugdymą, keičiantis mokyklos struktūrai, remiantis naujausiais įsivertinimo rezultatais, matant poreikį atnaujinti programos ugdymosi turinį.

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos projektas 2025 m. gegužės 22 d. pristatytas Mokyklos bendruomenei.

¹⁹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/45f3b02523e311edb36fa1cf41a91fd9/asr>

NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Galkienė E. (red.), 2018. *Universalus dizainas mokymuisi mūsų klasėje: Mokytojų patirtys. Austrija, Lietuva, Lenkija, Suomija*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas. Prieiga per internetą: <https://www.sakaleliomokykla.lt/wp-content/uploads/2024/06/Universalus-dizainas-mu%CC%84su%CC%A8-klase%CC%87je.-Knyga.pdf>
2. *Geros mokyklos koncepcija*, 2015. Patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/46675970a82611e59010bea026bdb259?j>
3. *Ikimokyklinio ugdymo programos gairės*, 2023. Patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142. Prieiga per internetą: <https://www.etar.lt/portal/lt/legalAct/be8a5a304add11ee9de9e7e0fd363afc/asr>
4. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 1991. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.1480/asr>
5. Monkevičienė O., 2021. *Žaismė ir atradimai: Metodinės medžiagos rinkinys ikimokyklinio ugdymo pedagogams*. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra.
6. Nacionalinė švietimo agentūra, 2022. *Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo metodika*. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smm.lt/projektai/wp-content/uploads/2022/02/IPUMokyklų-veiklos-kokybes-isiivertinimo-metodika.pdf>
7. Stephen C., Dunlop A.-W. (sud.), 2017. *Naratyvinis žaidimas ir mokymasis: Gairės ikimokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogams, dirbantiems su 3–8 metų vaikais*. Kaunas: Vitae Litera. Prieiga per internetą: <https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/9631a598-e5f7-430d-84a4-24633aabcebd/content>
8. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2023. *Universalaus dizaino mokymosi gairės: Mokymosi kelias kiekvienam ir kiekvienai*. Vilnius: ŠMSM. Patvirtinta 2023 m. Prieiga per internetą: <https://tukstantmeciomokyklos.lt/wp-content/uploads/2023/11/Universalaus-dizaino-mokymuisi-gaires.pdf>

PRIEDAI

1 priedas

MOKYKLOS ĮSIVERTINIMO REZULTATŲ IŠVADOS

+10 STIPRIŲJŲ PUSIŲ
1. Grupėje vyrauja pozityvi, pagarbi ir bendradarbiavimu grįsta atmosfera, skatinanti malonų ir draugišką bendravimą. (1.1.1.) 2. Mokytojas skiria reikiamą dėmesį kiekvienam vaikui, remdamasis jo stipriosiomis pusėmis ir skatindamas jį ugdytis. (1.2.1.) 3. Mokytojas nuolat stebi vaikų fizinę ir emocinę gerovę, atpažįsta situacijas, galinčias turėti neigiamą poveikį vaiko sveikatai ar saugumui, ir, prireikus, informuoja Vaiko gerovės komisiją, taip pat pritaiko ugdymo aplinką ir veiklas pagal individualius vaikų poreikius. (1.4.2., 1.4.3.) 4. Ugdymo(si) aplinka yra patogi, skatina įvairią veiklą individualiai, mažomis grupėmis ar visai grupei, suskirstyta į prasmingas erdves su tyrinėjimą, žaidimą ir ugdymąsi skatinančiomis priemonėmis bei apima ir ramybės zonas vaikų poilsiui ar atsitraukimui. (3.1.1., 3.1.2.). 5. Aplinka yra turtinga įvairių socialinių sąveikų situacijomis (su kitais grupės vaikais, su tėvais, su kitais bendruomenės nariais). (3.2.2.) 6. Mokytojas siūlo veiklas, kurios skatina vaikų susidomėjimą ir kelia jiems naujų iššūkių, žadina kūrybingumą, tyrinėjimą, eksperimentavimą, padeda savarankiškai ieškoti atsakymų, spręsti problemas. (4.2.2.) 7. Mokytojas žaidimą vertina kaip ugdymo(si), tyrinėjimų, atradimų, įsitraukimo ir džiaugsmo šaltinį. (4.3.1) 8. Mokytojas planuoja ugdymą(si), atsižvelgdamas į vaikų turimus gebėjimus, nuostatas, žinias ir individualius ugdymosi poreikius, siekdamas jų pažangos ir užtikrindamas pusiausvyrą tarp individualios, grupinės ir visos grupės veiklos. (5.2.2, 5.2.3.) 9. Mokytojas bendradarbiauja su tėvais ir šeimos nariais, dalijasi žiniomis bei idėjomis, kad padėtų jiems kurti vaiką ugdančią aplinką namuose. (6.2.2.) 10. Strateginiai ir metiniai planai, ugdymo programos bei vaikų pasiekimų vertinimo susitarimai rengiami remiantis bendru mokytojų, vaikų, tėvų ir socialinių partnerių dialogu bei susitarimu.(7.1.1.)

Δ5 TOBULINTINOS SRITYS

1. Vaikai savo iniciatyva pasirenka veiklą ir priemones, įsitraukia į veiklą ir ją plėtoja. (2.1.1.)
2. Vaikai drąsiai tyrinėja, eksperimentuoja. (2.2.1)
3. Siekdamas praturtinti vaikų ugdymąsi ir skatindamas jų socializaciją, mokytojas naudoja už mokyklos sienų esančius bendruomenės išteklius ir į grupę kviečiasi bendruomenės narius. (3.3.4)
4. Mokytojas į vertinimo ir planavimo procesą įtraukia švietimo pagalbos ir kitus specialistus, siekdamas suteikti veiksmingą ir tikslingą pagalbą. (5.1.4)
5. Mokytojai reflektuoja savo pedagoginę praktiką, siekia kolegų grįžtamojo ryšio ir, esant poreikiui, imasi veiksmų jos tobulinimui. (7.2.1)

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus miesto savivaldybė 188710061, Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PRITARIMO VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „PRIE PASAKŲ PARKO“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAI
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-06-30 Nr. A15-1342/25
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Almeda Kučinskienė, Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėja, Ikimokyklinio ugdymo skyrius
Sertifikatas išduotas	ALMEDA KUČINSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-06-30 12:12:24 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-06-30 12:12:41 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-02-28 19:13:13 – 2029-02-26 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, į.k. 188710061 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 11:49:40 iki 2027-12-18 11:49:40
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema „Avilys“, versija 3.5.84.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-06-30 12:39:30)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-06-30 12:39:30 Dokumentų valdymo sistema „Avilys“